

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

АНДРЕЙ ПАНТЕВ
ВАЛЕНТИНА ПАВЛОВА
ЗОРНИЦА ВЕЛИНОВА-ТРЕНЧЕВА
ПЕНКА КОСТАДИНОВА
РОСТИСЛАВ БОТЕВ

ИЗДАТЕЛСТВО
БУЛВЕСТ 2000

за **8** клас

първа част за 9. клас при обучение с
интензивно изучаване на чужд език

**КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
ИСТОРИЯ
И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
за 8. клас/първа част за 9. клас
при интензивно изучаване
на чужд език**

Автори

- © Андрей Лазаров Пантев, 2017
- © Валентина Кирилова Павлова, 2017
- © Пенка Петрова Костадинова, 2017
- © Зорница Великова Велинова - Тренчева, 2017
- © Ростислав Валентинов Ботев, 2017

Графичен дизайн

- © Ивац Иванов Христов, 2017

Издателство

- © Булвест 2000, 2017

ISBN 978-954-18-1041-5

ПРЕДГОВОР

Уважаеми колеги,

Вие се изправяте пред поредното професионално предизвикателство – да заплените любопитството на учениците с различна по тематика материя. Тя е историческата основа на идеалите, идеите и принципите на онази съвкупност, която днес наричаме събирателно европейски стойности. Вие пренасяте на младото поколение постиженията и пороците на отминали грами, които са останали завинаги в идейното богатство на цялото човечество. Такава история е трудна за обяснение, особено за възрастта на 14-15-годишни деца. В нея няма само герои и само злодеи. Вие ще говорите за добри и лоши исторически личности, за справедливост и неправда, за победи и поражения. Това е миналото на далечни по география, но близки по стремления хора. При това съпоставяне на историята на „другите“ нашето историческо самочувствие не е застрашено. То се разширява. Но те не са „други“, в общочовешки смисъл, защото са преживяли същите изпитания, както и нашите прадеди. Вие ще представите сравнителната картина от модерната история, в която сме вписани с често трагическо, но и винаги стойностно съучастие. Свидетелство, че сме част от света и той е част от нас. Съчетаването между световната и националната история ни дава представа за нашето място в съвременния свят. Без това комплексно познание ние рискуваме да загубим нашата национална идентичност. В новите условия тревогите ни се простират до две опасни крайности - да потънем в самотна изолация или да се загубим в общия поток на историческия глобализъм. Трябва ни равновесие още от младини. Неслучайно днес се обръща толкова специално внимание на учебниците - от академически форуми и обществени дискусии до държавно законодателство.

Значението на историята означава, че днес е вчера. И обратното. Важните явления, събития и процеси от нашето съвремие са започнали във времето, което изучаваме. Техните съзидателни или разрушителни пулсации усеждаме и днес. Всичко на този свят от миналото не се осъществява за един ден. Историята е продължителен процес, при който ярките събития са подготвени дълго преди тях. Машабите на влиянието на народите, държавите и дори континентите, имат конкретно историческо обяснение. Те са продължение на някогашни исторически процеси. Да не забравяме, че учениците често свързват едно събитие от миналото с образа, изказа и обаянието на учителя, който им е разказвал за него. Това се помни за цял живот. То е част от отплатата за учителя, като малка житейска утеха за иначе не много благодарната ни професия. Така учителите стават част от живота на своите ученици.

В този път на ново познание се срещаме със сложни обстоятелства, които трудно подлежат на едностранно обяснение. Защото образованието следва да обяснява историята ясно и достъпно като език, но не по просто отколкото е била тя в действителност. Как например ще обясним един Наполеон Бонапарт - дете на Великата френска революция, възпят от Бетовен, посрещнат като носител на нова справедливост, а по-късно възприет като завоевателно чудовище, по което самотни патриоти самоотвержено стрелят и срещу което народи воюват? Републиканецът Джузепе Гарибалди води пободите на коня на краля на Пиемонт при обединението на Италия. Така е с повечето значими фигури по всяко време.

Нима Христофор Колумб е само откривател и благодетел за човечеството, а не е идейният основател на поведението, което по-късно ще се определи като геноцид? Колко много възвишени начинания са се проваляли или деформирали в своето приложение и развитие. В същото време прогресът, осъществяван за човека и от човека е вървял напред. Това е трудно за възприемане в години на юношество. Но въпреки тези противоречия, ние следва дискретно да подготвим учениците и за такива разлики.

Най-значимото наследство от динамиката на тези времена са идеите за равенство. Дотогава неравенството е явно и юридически прокламирано. Сега равенството е част от идейната основа на политически и културни изяви. Те и днес не са осъществени напълно и навсякъде, но за тях са пролети кръв, осъществени са сблъсъци, насилия, саможертви, жестокости, които са донесли триумф и горчиви разочарования. Точно тези идеи, наред с индустриалните, търговските, стопанските и с други постижения на човечеството движат това, което е основната причина за историческия оптимизъм - прогресът на човечеството. Той е основният смисъл да се изучава историята като урок, предупреждение и надежда. Именно това трябва да въградим в познанията на нашите ученици като бъдещи творци и наследници на съдбата на България.

проф. Андрей Пантев

I. УЧЕБНИЯТ КОМПЛЕКТ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА 8. КЛАС

1. Основна концепция на учебния комплект

Учебният комплект е разработен стриктно според новата учебна програма по история и цивилизации за 8. клас. Той се състои от четири елемента: **учебник**, негов **електронен вариант**, комплект **работни листове** за ученика и **книга за учителя**.

Учебното съдържание обхваща епохата на Новото време с хронологичен обхват от края на XV до началото на XX в. То се явява продължение на учебното съдържание по история на Средновековието, изучавано в 6. клас. Отчасти повтаря и награвжда някои теми по българска история, предвидени за усвояване в 7. клас. Териториално това съдържание обхваща предимно географските параметри на Европа, защото водещите промени на Новото време започват именно на Стария континент. Разгледани са възникналите държавно-политически модели, настъпилите обществени и църковни изменения, новите идеи, големите открития и културните постижения на хората от тази епоха. Отделено е специално място на българското историческо развитие в контекста на балканските и общоевропейските процеси.

Основна цел на авторите при изграждането на учебния комплект е развитието на компетентности у учениците и на трите познавателни нива – знание, разбиране и приложение. Това трябва да им помогне, като използват наученото, да вземат самостоятелни решения в реални житейски ситуации. Замислени като интегриран и взаимно допълващ се комплект, учебникът, работните листове и електронният учебник могат да се използват и поотделно.

2. Структура на учебника

Амбицията на авторите на учебника е да понесат на учители и ученици информацията по начин, съответстващ на научните постижения на българската и световната историография и отговарящ на съвременната методика на преподаване. Стремехът е текстовете на учебника да са достъпни, четивни и разбираеми, а задачите да провокират интерес и въображение.

Спазено е препоръчителното процентно разделение на урочните единици. Като е следвано учебното съдържание, те са 72 на брой, обособени в четири тематични раздела: Въведение в Новото време, Начало на Новото време, Векът на Просвещението, Векът на национализма. От 72 урочни

единици 45 са за нови знания (над 60%), 16 са уроци-упражнения и уроци за практически дейности (приблизително 22%), 7 са за преговор и обобщение (приблизително 11%) и 4 са за контрол и оценка (приблизително 6%).

Всеки тематичен раздел започва с **уводен разтвор**, който има функцията да ориентира учениците в изучавания исторически период. Разделните страници съдържат кратък текст, въвеждащ в темата. Под него е разположена линия на времето, върху която са отразени с помощта на изображения и дати най-значимите събития от урочните единици.

Всяка **урочна единица за нови знания** е разположена на два разтвора. Тя започва задължително с проблемен въпрос. Той цели да насочи работата в клас към разбиране на изяснявания проблем. Чрез отговора на този въпрос в края на учебния час учителят може да провери доколко учениците са осмислили и разбрали преподаването. Под него са изнесени в хронологичен ред важните дати, които учениците ще открият в урока. В рубрика **„Речник“** са обяснени новите понятия.

Основният авторски текст е с обем от две колони и дава основополагаща информация за разглеждания проблем. Написан е на достъпен за осмисляния език и стил, без претоварване с научни термини и факти. Непосредствено след края на урочната статия следва кратко обобщение, съдържащо задължителния минимум от знания, които следва да бъдат усвоени. Различни рубрики като: **„Архивите говорят“**, **„Личности в историята“**, **„Повече за...“** и **„Любопитно“** разширяват познанията на учениците, давайки им допълнителна информация. Те се допълват от многобройни изображения (картини, гравюри, литографии, снимки, възстановки и рисунки), които визуализират историческия разказ и провокират индивидуалното възприемане на дадената писмена информация. Карти, таблици и схеми подпомагат процеса на усвояване на знанията. Всички посочени източници на информация са придружени от въпроси и задачи, които подпомагат осмислянето им. Чрез избраната формулировка: **„Опишете“**, **„Обяснете“**, **„Сравнете“** и пр. се цели акцентът да се премести от постигането на фактологически знания към развитието на компетентности за анализ и оценка. Разнообразни въпроси и задачи съдържа заключителната рубрика към всяка урочна единица **„Проверете/приложете наученото“**. Както се подразбира от наименованието ѝ, тук специално внимание се обръща на задачите за приложение, чрез които уче-

ниците се научават да прилагат придобитите знания в реални житейски ситуации, както и да аргументират позицията си на основата на различните някогашни и сегашни перспективи.

Урочните единици за упражнение са открито със странично червено поле. В повечето случаи обемът им е един разтвор. Тяхната задача е да развиват и затвърждават определени умения у учениците. Посочени са работните стъпки, с помощта на които това да се осъществи. Даген е пример и е поставена задача за самостоятелна работа по различни писмени източници и/или изображения.

Урочните единици за практически дейности са новост в учебните програми по история и цивилизации и съответно в учебниците. Те са отбелязани с кафяво странично поле, а обемът им е един разтвор. Целта им е да подпомогнат учениците да приложат наученото в нова ситуация, като проявят активност и креативност. Тези уроци са насочени към създаване на интересни ситуации, в които учениците да „се учат чрез правене“ на нещо.

Урочните единици за преговор и обобщение също са маркирани цветово със зелено поле и обемът им е един разтвор. Чрез кратките текстове по тематични области се затвърждава наученото, а съпътстващите въпроси и задачи дават възможност за проверка и контрол. **Тестовите** към тях, отбелязани със странично лилаво поле, включват задачи със затворен и отворен отговор. Те позволяват на учениците да проверят сами своите знания, да открият пропуските си и да ги отстранят. Дагената **скала за самооценка** в края на учебника ще ги улесни да проверят постиженията си. В помощ не само на учениците, но и на учителите са примерните тестове за входно и изходно равнище.

3. Структура на комплекта работни листове

Работните листове са разработени в синхрон със съдържанието на учебника. Комплектът съдържа 12 работни листове с различен обем. Целта им не само да послужат за контрол и самоконтрол, но и да разширят и задълбочат знанията и уменията на учениците.

Всеки работен лист започва с проблемен въпрос. Следват различни по вид исторически източници (писмени, изображения) под наименованието „Документ“. След всеки такъв документ са формулирани задачи. Те са разнообразни по форма, трудност и равнище на дейност – от отговор на поставен въпрос към документ, през попълване на таблица до творческа задача, която провокира въображението.

4. Възможностите на електронния вариант на учебника

Чрез електронния вариант на учебника ученици и учители получават възможност за по-бързо, по-лесно, по-интересно и по-успешно усвояване на учебното съдържание. Той притежава не само образователна, но и развлекателна функция и в този смисъл допринася процесът на учене от уморително задължение да се превърне в приятно занимание.

Електронният вариант на учебника включва освен всичко заложено в книжното тяло и интерактивни карти, галерии с картини, снимки, анимации, презентации и други мултимедийни продукти, които да разнообразят урочната дейност и подпомогнат овладяването на учебното съдържание.

5. Книгата за учителя – вашият помощник

Книгата за учителя има задача да подпомогне дейността на учителите по история и цивилизации. Освен общото представяне на учебния комплект за 8. клас, тя представя и новата учебна програма и прилагането ѝ в обучението по история и цивилизации.

За максимална ползност в процеса на предварителната подготовка на учебната година за учителите, преподаващи история и цивилизации в 8. клас, е разработено и Годишно разпределение. То е примерно предложение на авторите и няма задължителен характер. По-скоро следва да послужи като рамка, която всеки да попълни съобразно собствените си разбирания и подход. Тук трябва да обърнем специално внимание на факта, че същото учебно съдържание е предвидено да се изучава в рамките на 4 учебни часа в първия учебен срок на 9. клас при гимназиите с интензивно изучаване на чужд език, което означава, че за тях това Годишно разпределение трябва да се адаптира.

Специално внимание в книгата за учителя е отделено на методическите разработки на уроците за нови знания и на уроците за упражнение. И тук обаче няма как да се предложат универсални решения, а само ориентири, които да подпомогнат предварителната подготовка на учителя и да му дадат възможност за творчески подход.

II. УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА 8. КЛАС

Новото в учебната програма

Съгласно новия Закон за предучилищното и училищното образование, влязъл в сила на 1 август 2016 г., обучението по история и цивилизации в 8. клас (общообразователна подготовка) се осъществява в първата година на първия гимназиален етап. Съдържателно то обхваща периода от края на XV в. до навечерието на Първата световна война, но без нея.

Учебната програма има няколко нови елемента. След краткото ѝ общо представяне изнесено са изведени очакваните резултати от обучението в края на класа. Ясно са формулирани по области на компетентности конкретизираните знания, умения и отношения за общообразователната подготовка на учениците. Следва представяне на учебното съдържание, разписано в четири големи теми, според хронологията на събитията. Към тях са описани очакваните резултати и въведените нови понятия. Новост е, че всяка една тема е организирана в три тематични области: „Държавност и политика“, „Общество и идеи“ и „Култура“. Така учебното съдържание е подчинено на съчета-

ването на тематичен подход с добре познатите ни от старите програми хронологичен и синхронен принцип.

След учебното съдържание в табличен вид е дадено препоръчително процентно разпределение на задължителните учебни часове за нови знания, за упражнения и практически дейности, за обобщение и преговор и за контрол и оценка. В таблици са представени и специфичните методи и форми за оценяване на постиженията на учениците, както и дейностите за придобиване на ключовите компетентности и изведени междупредметни връзки.

Разписана по този начин, учебната програма дава възможност за повече упражнения и практически дейности и отговаря на модерната методика на обучението по история. С трите си загадени тематични области към всяка голяма тема тя обаче поставя учителите пред сериозното предизвикателство да проявяват адекватност и креативност при преподаването на урочните единици без да се нарушава историческата логика, така че тя да остане разбираема за учениците им.

Приложение № 21 към т. 21

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА VIII КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Съдържанието на общообразователната подготовка по история и цивилизации в VIII клас на първи гимназиален етап обхваща периода XVI век до навечерието на Първата световна война. Териториалният обхват включва както географските параметри на Европа, така и тези части на света, с които европейците са влезли в определени контакти, което в съдържателен аспект представлява историята на един голям свят, съсредоточена върху културния дух на Европа. Чрез представяне

на динамиката на политическите, стопанските, социалните и културните процеси на периода се изгражда разбиране на историческите традиции, осмисляне на проекциите на значимите феномени на модернизацията, активно отношение към ценности, формирано през периода, основания за самочувствие и национална гордост. В процеса на обучение се затвърждават уменията за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание, като акцентът е поставен върху уменията за учене, за развиване на критично мислене и самостоятелното обработване на информация, за изразяване на собствена позиция.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТИ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
I. Фундаментите на съвременния свят	Открива връзката между политически, стопански, идейни и социални промени. Описва основни политически възгледи и модели на управление. Описва възникването и дейността на различни институции. Подбира и използва основни понятия при описание и сравнение на исторически събития и процеси. Прилага хронологични и пространствени ориентири при обяснение на териториални и обществени промени. Открива причини и последици.
II. Национално и световно историческо и културно наследство	Идентифицира и описва културно-исторически паметници със световно значение. Открива синхронност в културното развитие на различните общества. Оценява значението на европейските приноси в световното културно наследство.
III. Човекът в историята	Описва развитието на правата и свободите на гражданите в различните общества. Представя различия в начините на живот, в религиозните вярвания и в ценностите на отделни общества. Оценява идеи и действия на личности в историята. Обяснява социални и икономически последици от открития в областта на науката и техниката.
IV. Източници на историята	Извлича и интерпретира информация от писмени документи, карти, изображения, схеми, диаграми. Проявява критично отношение при работа с различни исторически източници. Създава с помощта на съпътстващи въпроси писмен текст по загаден исторически проблем и/или върху исторически източници. Търси, подбира и обработва информация с помощта на ИКТ по загадени показатели.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Очаквани резултати	Нови понятия
Тема 1. Въведение в Новото Време	Използва хронологични и пространствени ориентири при определяне на епохата на Новото време. Разбира основни характеристики на епохата. Посочва мястото на българите в историческите процеси на епохата.	Ново време
Тема 2. Началото на Новото Време (XVI – XVII в.) Акценти: 2.1. Държавност и политики 2.1.1. Велики географски открития 2.1.2. Англия – ограничената монархия 2.1.3. Франция – абсолютната монархия 2.1.4. Русия при Петър I Велики 2.1.5. Османската империя (XVI – XVII век)	Обяснява причини и последици от Великите географски открития. Открива причини и последици от религиозните войни в Европа (Франция, Англия, Свещена Римска империя). Представя политическата система на френския абсолютизъм. Описва животът във Версай по времето на Луи XIV. Описва установяването на парламентарната монархия в Англия. Представя реформите на Петър I Велики в Русия. Обяснява връзката между балканските антиосмански въстания и войните на европейските държави с Османската империя.	конкистадори абсолютизъм меркантилизъм парламентарна монархия

Теми	Очаквани резултати	Нови понятия
<p>2.2. Общество и идеи 2.2.1. Реформация и Контрреформация 2.2.2. Новата икономика 2.2.3. Новият човек 2.2.4. Всекидневието</p>	<p>Представя основни идеи на Новия човек (хуманизъм, индивидуализъм). Разпознава идеите на Реформацията чрез различни исторически източници. Представя идеите на Мартин Лутер. Представя основни възгледи на протестантството и католицизма. Открива причини и последици от преместването на стопанския център на Европа. Подбира и обработва информация за исторически личности, събития и процеси чрез ИКТ.</p>	<p>Реформация/ Контрреформация индулгенция протестантство пуритани йезуити</p>
<p>2.3. Култура 2.3.1.Ренесансът в Европа</p>	<p>Свързва представители на Ренесанса с техни произведения.</p>	<p>Ренесанс</p>
<p>Тема 3. Векът на Просвещението (XVIII в.) Акценти: 3.1. Държавност и политики 3.1.2. Създаване на САЩ 3.1.3. Френската революция от 1789 г. 3.1.1. Просветеният абсолютизъм</p> <p>3.2. Общество и идеи 3.2.1. Просвещението в Западна Европа 3.2.2. Балканското възраждане през XVIII век 3.2.3. Първа индустриална революция 3.2.4. Промени във всекидневието на хората</p> <p>3.3. Култура 3.3.1.Новите стилове в архитектурата и изкуството</p>	<p>Разбира основни характеристики на Просвещението. Описва особености на просветения абсолютизъм (Мария Терезия, Фридрих II, Екатерина II). Посочва причини и последици от Войната за независимост на САЩ. Посочва причини и последици от Френската революция (1789 г.)</p> <p>Свързва основни представители на Просвещението (Джон Лок, Волтер, Монтескьо, Русо) с техните идеи. Открива идеи на Просвещението, залегнали в основата на Декларацията за независимост и Декларацията за правата на човека и гражданина. Разбира влиянието на Просвещението върху Балканското възраждане. Установява синхронност между идеите на Просвещението и възгледите на Паусий Хилендарски. Дава примери за открития и нововъведения – символи на Първата индустриална революция. Извлича информация от различни исторически източници за промени в обществото и всекидневния живот, резултат от индустриалната революция. Подбира и обработва информация за исторически личности, събития и процеси от Просвещението чрез ИКТ.</p> <p>Разпознава различни стилове (класицизъм, барок) Дава примери за европейски влияния върху духовния живот на Балканите.</p>	<p>Просвещение</p> <p>просветен абсолютизъм президентска република</p> <p>индустриална революция урбанизация</p>

Теми	Очаквани резултати	Нови понятия
<p>Тема 4. Векът на национализма (XIX век) Акценти: 4.1. Държавност и политики 4.1.1. Франция и Европа в началото на XIX век 4.1.2. Създаване на национални държави 4.1.3. Гражданската война в САЩ 4.1.4. Международните отношения през XIX век 4.1.5. Османската империя и Източният въпрос 4.1.6. Възстановяване на българската държавност 4.1.7. Великите сили от втората половина на XIX век до навечерието на Първата световна война.</p> <p>4.2. Общество и идеи 4.2.1. Обществени движения и политически учения през първата половина на XIX век 4.2.3. Нации и национализъм в Европа 4.2.5. Втора индустриална революция 4.2.6. Модернизацията на всекидневното през XIX век</p> <p>4.3. Култура 4.3.1. Нови художествени стилове 4.3.2. Открития и нововъведения</p>	<p>Описва промените във Франция и Европа по времето на Наполеон I. Представя разположението на силите в Европа след Виенския конгрес. Разбира значението на революциите в Европа от 1848 г. Обяснява политиката на колониализъм и дава примери. Посочва причини и последици от Гражданската война в САЩ. Обяснява обединението на Италия и на Германия като проява на националната идея. Дава примери за създаването на самостоятелни държави на Балканите. Открива идеи на либерализма чрез Търновската конституция. Разграничава основни позиции на Великите сили по важни международни проблеми.</p> <p>Разграничава идеите на консерватизма, либерализма, социализма и анархизма. Оценява идеи и действия на личности от епохата. Дава примери за българи, участвали в освободителните бори на други народи. Открива синхронност между идеите на Васил Левски за освобождение и бъдещо устройство на България и европейската национална идея. Обяснява значението на Втората индустриална революция за модернизация на обществото. Посочва основни белези на икономическото развитие чрез примера на САЩ и Западна Европа. Дава примери за новопоявили се движения и организации (на жените, синдикати). Дава примери за контрасти в начина на живот на основните социални групи в индустриалното общество. Извлича информация от статистически данни за промените в икономиката и обществото. Посочва нови форми на развлечения. Разбира значението на възстановяването на олимпийското движение.</p> <p>Свързва произведения със съответните им художествени стилове: романтизъм, реализъм, импресионизъм, експресионизъм. Дава примери за открития и нововъведения, допринесли за подобряване на живота на хората. Подбира и обработва информация чрез ИКТ за културните постижения от XIX век.</p>	<p>национализъм реставрация статукво империализъм</p> <p>Източен въпрос</p> <p>консерватизъм либерализъм капиталистическо стопанство конкуренция монопол пролетариат социализъм анархизъм</p>

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Препоръчително разпределение на часовете:	
За нови знания	до 60%
За упражнения и практически дейности	до 22%
За обобщение и преговор	до 12%
За контрол и оценка	до 6%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването на постиженията на учениците отразява равнището на достигане на очакваните резултати в учебната програма. То отчита динамиката в различните сфери на познавателната им дейност (усвояване и преработване на информация, прилагане на знания и умения, формиране на компетентности, оценъчни дейности и др.). Поради спецификата и разнообразния характер на очакваните резултати при оценяването могат да се използват различни методи и средства за проверка и оценка.

Учениците трябва предварително да са информирани за критериите и системата за оценяване на постиженията им. Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	50%
Оценки от контролни работи	25%
Оценки от грузи участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на упражнения, работа по проекти и др.)	25%

**ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ,
КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ**

1. Дейности, които могат да се реализират в класната стая, както и такива, които се реализират извън училище

ДЕЙНОСТИ	
В КЛАСНАТА СТАЯ	ИЗВЪН УЧИЛИЩЕ
Участие в роливи и симулативни игри. Изработване на мултимедийни презентации. Изработване на хронологични таблици, линии на времето. Участие в дискусии по важни исторически теми. Работа с разнообразни източници на информация: исторически справочници, интернет, художествена литература. Работа в екип по предварително зададени задачи за проучване. Участие в разработване на конкретни учебни проекти.	Организиране на учебни екскурзии до паметници от българската национална култура. Организиране на екскурзии с учебна цел до паметници от световно значение. Посещение на музеи и музейни сбирки от национално и регионално значение. Работа в библиотека.

2. Междупредметни връзки, насочени към придобиване на ключови компетентности:

Ключови компетентности	Междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	Български език: Знание за основните видове устно взаимодействие. Умение за критическо четене и писане. Отношение на предразположеност към критичен и конструктивен диалог.
Умения за общуване на чужди езици	Чужди езици: Чрез използваните понятия от чужд произход обогатява езиковата си култура. Отношение към културното многообразие и межкултурното общуване.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	Математика: Развива умения за изчисляване, работейки с линия на времето. Развива умения за построяване и разчитане на графика. Развива умения за търсене на белези за еднаквост и съпоставимост на фигури. Природни науки: Знание за напредъка, ограниченията и рисковете от технологиите в обществото. Умение да се разпознават основните характеристики на научното търсене и умение да се съобщават заключенията и разсъжденията, които довеждат до тях. Отношение на уважение към истината и желание да се търсят аргументи и да се оценява тяхната валидност.
Дигитална компетентност	Информационни технологии: Знание за основни компютърни програми за обработка на текстове, създаване на електронни таблици, бази данни, съхраняване и управляване на информация. Умения да се използват инструменти за създаване и представяне на информация. Критично отношение към наличната информация и отговорно ползване на интерактивните медии.
Умения за учене	География и икономика: Развива умения за работа с географска/историческа карта. Ориентиране в динамично променящите се граници на европейските държави. Изобразително изкуство: Развива умения за наблюдение на произведение на изобразителното изкуство и съставяне на описание по картина. Развива умения за свързване на текст и изображение. Развива умения за извличане на информация от произведения на изкуството. Утвърждава като част от активния речник понятия като композиция, фон, палитра и др. Философия: Запознаване с изискваните знания, компетентности, умения и квалификации. Умение да оценява собствената си работа, както и да търси съвети и подкрепа, когато е необходимо. Отношение на положителна нагласа, която включва мотивацията и увереността да се постоянства и успява в ученето в хода на човешкия живот.

Ключови компетентности	Междупредметни връзки
Социални и граждански компетентности	<p>Български език и литература: Формира отношение към етичните кодекси и кодекси на поведение, общоприети в различните общества и обществени среди.</p>
Инициативност и предприемчивост	<p>Технологии и предприемачество: Изгражда отношение към инициативността, активността, независимостта и новаторството в личния и обществения живот.</p> <p>Философия: Знание за компетентността, която включва творчество, новаторство, поемане на рискове, както и способността да се планират и управляват проекти. Умение за способността да се работи както индивидуално, така и в сътрудничество с групи. Основно значение има умението да се преценяват и откриват собствените силни и слаби страни, да се оценяват и поемат рискове, когато е оправдано.</p>
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<p>Изобразително изкуство: Развива умение за разбиране и оценяване на историческата стойност на архитектурната среда. Умение да се оцени изкуството и естетическото удоволствие от него, както и самоизразяването чрез разнообразни средства. Отношение на зачитане на разнообразието на културното изразяване.</p> <p>Музика: Придобива знания за музикални явления и личности.</p> <p>Литература: Придобива знания за европейската литература и култура.</p>
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<p>География и икономика: Изгражда разбиране за единство на околна среда, бит и всекидневие на хората.</p>

УТВЪРДИЛ
 Директор:
 (Име, фамилия, подпис)

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЕМИТЕ ОТ УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИИ ЗА 8. КЛАС

Съкращения: НЗ – нови знания; У – упражнение; ПР – преговор; КР – контролна работа; О – обобщение

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК

Календар Седмица/ месеца	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
1./IX	1. Какво знаете за... Българското възраждане и модерната българска държава (XVIII – XIX в.)	НП	Преговор на изученото в седми клас		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	
1./IX	2. Какво знаете за... Българското общество и култура през XVIII – XIX в.	НП	Преговор на изученото в седми клас		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	
2./IX	3. Проверете какво знаете за... Българите през XVIII – XIX в.	КО	Проверка на знания и умения, формиращи в седми клас			Писмено изпитване – тест (входно равнище)	
2./IX	4. Пътят към Новото време – Средновековието	ОП	Преговара се изученото в шести клас за епохата на Средновековието. Разпознават се основните характеристики на епохата при държавността, обществото и всекидневния живот, културата и културното наследство.		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване – подборат и систематизират информация по определен проблем.	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
3./X	5. Епохата на Новото време	НЗ	Формира се разбиране за светогледа на европееца, който се основа на вярата в човека и неговия разум. Установява се промяната на приоритетите на европейците и пораждането на явления с проекции върху съвременността.	Ново време	Учениците работят с: – различни по вид изображения; – схема; – писмен избор; – карти.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически текст със съпътстващи въпроси	
3./X	6. Великите географски открития	НЗ	Обясняват се причините за ВГО. Извеждат се последиците от тях.	<i>Път на коприната, каравелата, навигация</i>	Учениците работят с: – текст от урока; – карти; – писмени избори.		
4./X	7. Последиците от Великите географски открития	НЗ	Обясняват се последиците от ВГО. Открива се връзката между настъпилите политически, стопански и социални промени.	конкистадор, <i>метрополия</i>	Учениците работят с: – текст от урока; – карта; – ИКТ; – изображения.		
4./X	8. Експедиция в неизвестното – урок за практически дейности	ПД	Прилагат се знанията за ВГО. Създава се писмен текст по зададен исторически проблем.		Учениците работят с: – изображения; – писмени избори.	Писмено изпитване – съставяне на текст на базата на различни исторически източници	
5./X	9. Англия – оградена монархия	НЗ	Описва се създаването на парламентарна монархия в Англия. Обясняват се възникването и действието на съответните институции.	пуригани, абсолютизъм, парламентарна монархия, <i>джентри,</i> <i>Парламент,</i> <i>гражданска война</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – схема; – писмени избори; – изображения.	Устно изпитване – четене и коментар на схема, анализ на исторически избор и изображения	
5./X	10. Франция – абсолютната монархия	НЗ	Представя се политическата система на френския абсолютизъм. Описва се моделът на управление. Оценяват се действията на личности в историята (Луи XIV, Колбер).	меркантилизъм, <i>Генерални щати, манифактура</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – схема; – изображения; – писмени избори.	Устно изпитване – четене и коментар на схема, анализ на исторически избор и изображения	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
6./X	11. Разходка във Версай – урок за практически дейности	ПД	Описва се животът във Версай по времето на Луи XIV. Разпознава се и се описва дворецът Версай като културно-исторически паметник със световно значение. Обработва се информация с помощта на ИКТ по зададени показатели.		Учениците работят с: – текст на урока; – изображения; – схема; – използване на ИКТ.	Устно изпитване – представяне на нова информация чрез ИКТ	
6./X	12. Русия при Петър I Велики	НЗ	Представят се реформите на Петър I Велики в Русия. Обяснява се политическата система на руския абсолютизъм. Описват се особеностите на модела на управление.	<i>инкогнито, Сенат, Синод, самодържавие, стрелици, Юлиански календар</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
7./X	13. Османската империя (XVI – XVII в.)	НЗ	Представя се политическата система на османската теократична монархия. Описват се особеностите на модела на управление. Обяснява се утвърждаването на Османската империя като военна сила в Европа.	<i>теократична монархия, шериат, халиф</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
7./XI	14. Политически модели на управление – урок упражнения	У	Описват се основни характеристики на политическите модели на управление. Формулират се и се сравняват приликите и разликите между тях.		Учениците работят с: – текст от учебника; – схеми.	Устно изпитване – сравняване на различни модели на управление	
8./XI	15. Балканските народи в Османската империя	НЗ	Описва се животът на балканските народи в Османската империя. Обяснява се връзката между балканските антиосмански движения и войните на европейските държави с Османската империя.	<i>деспотия, Вишока порта</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
8./XI	16. Извлечане и интерпретиране на информация от писмени документи – урок упражнения	У	Извлечане се и се интерпретира информация от писмени извори. Формулират се изводи и обобщения.		Учениците работят с: – текст от учебника; – писмени извори; – изображения.	Устно и писмено изпитване – извлечане на информация от различни писмени извори и съставяне на изводи и обобщения.	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
9./XI	17. Реформацията	НЗ	Разпознават се идеите на Реформацията чрез различни исторически източници. Представят се идеите на Мартин Лутер. Сравняват се основните възгледи на протестантството и католицизма. Обяснява се значението на Реформацията за държавите в Западна Европа. Оценяват се идеи и действия на личности в историята.	индулгенция, Реформация, протестантство, рашхстаг, Англиканска църква	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
9./XI	18. Контрареформация и религиозни войни в Европа	НЗ	Обясняват се причините и социалността на Контрареформацията. Открива се връзката между политическите, социалните и идейните промени в епохата на Реформацията и Контрареформацията. Обясняват се причините и последиците на религиозните войни в Европа.	йезуити, Контрареформация, инквизиция, Григориански календар	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
10./XI	19. Извлечане и интерпретиране на информацията от историческа карта – урок упражнение	У	Извлеча се и се интерпретира информация от различни исторически карти на базата на използваните върху тях цветове. Прилагат се хронологични и пространствени ориентири за обясняване на териториални и обществени промени.		Учениците работят с: – текст от учебника; – карти.	Устно и писмено изпитване – различаване на информацията от карта, формулиране на изводи и създаване на текст	
10./XI	20. Начало на новата европейска икономика	НЗ	Откриват се и се обясняват причините и последици от преместването на стопанския център на Европа. Извлеча се и се обяснява информацията от историческа карта. Обяснява се възникването на икономиката на капитала.	Капитал, кредит, лихва, плантация, стокова борса	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
11./XI	21. Човекът – център на промяната	НЗ	Обясняват се промените в мисленето на хората под влияние на идеите на Новото време. Обясняват се идеи и действия на личности в историята. Представят се основни идеи на Новия човек (хуманизъм, индивидуализъм).	Ренесанс, хуманизъм, индивидуализъм	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
11./XI	22. Кварталът на Фугер – урок за практически дейности	ПД	Оценяват се идеите и действията на Якоб Фугер. Подбира се и се обработва информация по зададени показатели за дейността му.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – други източници на информация (ИКТ).	Устно и писмено изпитване – създаване на собствен проект на базата на зададени информационни параметри	
12./XII	23. Всекидневието на европейеца през XV – XVII в.	НЗ	Представя се начинът на живот на европейеца през XVI – XVII в. Обясняват се причините и последиците от настъпилите промени.	<i>кралски двор</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – анализ на исторически избор и изображения	
12./XII	24. Ренесансът в Европа	НЗ	Обяснява се същността на епохата на Ренесанса. Свързват се представители на Ренесанса в изкуството и културата с техни произведения. Обяснява се значението на идеите на Ренесанса за европейската цивилизация.	<i>централна (линейна) перспектива</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
13./XII	25. Сравняване на произведения на изкуството от различни епохи – урок упражнение	У	Сравняват се произведения на изкуството от Средновековието и Ренесанса. Обясняват се причините за съществуващите между тях разлики. Интерпретира се информация от произведение на изкуството като вид исторически източник.		Учениците работят с: – текст от учебника; – схема; – изображения.	Устно изпитване – разпознаване на различните художествени стилове, сравняването им по основни белези и съставянето на текст върху информацията от тях	
13./XII	26. Какво научихте за... Началото на Новото време (XVI – XVII в.)	ОП	Изпълняват се задачи за обобщение и преговор.		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
14./XII	27. Проверете какво знаете за... Началото на Новото време (XVI – XVII в.)	КО	Изпълняват се задачи за контрол и оценка на знанията и уменията.			Писмено изпитване – текст	
14./XII	28. Просветеният абсолютизъм	НЗ	Обясняват се особеностите на просветения абсолютизъм. Описва се и се анализира реформаторската дейност на просветените монарси (Мария Терезия, Фридрих II, Екатерина II).	Просвещение, просветен абсолютизъм, крепостничество	Учениците работят с: – изображения; – карта; – писмени извори; – информация от интернет.	Устно и писмено изпитване – електронен фотоалбум, писмен текст за живота в избрана просветена монархия	
15./I	29. Английските колонии в Северна Америка	НЗ	Определят се и се посочват причините за възникване на английските колонии по източното крайбрежие на Северна Америка. Разпознават се и се представят различните в стопанската организация на колонията от Севера и Юга.		Учениците работят с: – текст от урока; – карта; – схема; – изображения; – писмени извори.	Писмено изпитване – домашна работа във формата на историческо есе	
15./I	30. Създаване на Съединените американски щати	НЗ	Формулират се и се обясняват последиците от Войната за независимост на колонията. Представя се създаването на САЩ като президентска република, организирана на федеративен принцип.	Английска източнокондиндийска компания, Конституцията, президентска република, федерация	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – схема; – исторически извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, схема, анализ на исторически избор и изображения	
16./I	31. Френската революция от 1789 г.	НЗ	Откриват се и се анализират причините за началото на Френската революция. Проследява се борбата на третото съсловие за граждански права и лична свобода.	Фаворит, якобинци	Учениците работят с: – текст от учебника; – схеми; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, схема, анализ на исторически избор и изображения	
16./I	32. Краят на революцията	НЗ	Описва се управлението на якобинците и Директорията. Определат се и се анализират последиците от Френската революция.	гилотина, спекуланти	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – таблица; – изображения; – писмени извори.	Писмено изпитване – домашна работа и попълване на таблица	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
17./I	33. Извлечане и интерпретиране на информацията от схема и диаграма – урок упражнение	У	Извлича се и се интерпретира информацията от схеми и диаграми. Изработва се диаграма.		Учениците работят със: – схеми и диаграми.	Устно и писмено изпитване – извлечане и интерпретиране на информацията от схеми и диаграми и изработване на диаграми	
17./I	34. Просвещението – векът на разума	НЗ	Обясняват се основни характеристики на Просвещението. Представят се и се анализират идеите на Волтер, Монтескьо, Русо. Анализират се идеи на Просвещението, залегнали в основата на Декларацията за независимост и Декларацията за правата на човека и гражданина.	<i>Разделение на властите, Енциклопедия</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – изobraжения; – писмени извори; – ИКТ.	Писмено изпитване – брошура с биография на просветител по избор	
18./II	35. Балканското възрождение през XVIII в.	НЗ	Обяснява се влиянието на Просвещението за суховното и политическото съзряване на балканските народи. Интерпретира се влиянието на просвещенските идеи върху Балканското възрождение.	<i>Балканско възрождение</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – изobraжения; – писмени извори; – ИКТ.	Устно изпитване – анализ на исторически избор и изobraжения, ползване на ИКТ	
18./II	36. Духовното пробуждане на българите	ПД	Подбира се информация с помощта на интернет и се установява синхронност между идеите на Просвещението и възгледите на Паисий Хилендарски и Софроний Врачански. Обработва се историческа информация и се създава устен разказ по зададен исторически проблем.		Учениците работят с: – текстове от учебника; – ИКТ.	Устно изпитване – провеждане на интервю и създаване на постер	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
19./II	37. Първата индустриална революция	НЗ	Обясняват се откритията и нововъведения – символи на Първата индустриална революция. Извлича се информацията от различни исторически източници за откритията в областта на науката и техниката. Характеризират се икономически процеси, които променят социалната структура и начина на живот на хората.	индустриална революция, предприемач	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
19./II	38. Модернизацията има парен двигател – урок за практически дейности	ПД	Разработват се стратегии, които представят последиците от индустриализацията за модерното общество.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения.	Устно изпитване – създаване на приемачка стратегия за основаване на предприятия	
20./II	39. Обществото във века на Просвещението	НЗ	Извлича се и се анализира информацията от различни исторически източници за промени в обществото през века на Просвещението.	Класа, буржоазия, урбанизация	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – таблица; – писмени извори.	Устно изпитване – сравнение на последици от индустриалната революция	
20./II	40. Промени във всекидневното на хората	НЗ	Разграничават се и се характеризират промените във всекидневния живот на хората, резултат от индустриалната революция.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – анализ на исторически избор и изображения	
21./II	41. Новите стилове в архитектурата и изкуството	НЗ	Разпознават се различните стилове (класицизъм, барок) и се локализира във времето. Обясняват се понятията чрез художествени картини. Обяснява се приносът на творци в областта на архитектурата, изкуството, музиката.	Класицизъм, принцип за трите единства, барок	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – анализ на исторически избор и изображения	
21./II	42. Какво научихте за... Вековете на Просвещението (XVIII в.)	ОП	Изпълняват се задачи за обобщение и преговор.		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	
22./III	43. Проверете какво знаете за... Вековете на Просвещението (XVIII в.)	КО	Изпълняват се задачи за контрол и оценка на знанията и уменията.			Писмено изпитване – тест	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
22./III	44. Франция при Наполеон Бонапарт	НЗ	Описват се промените във Франция по време на управлението на Наполеон I и се дава оценка.	<i>протекционизъм, кодекс, конкурдат</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – карта; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
23./III	45. Европа и революционна Франция	НЗ	Проследява се ходът на военните действия през епохата на Наполеон и се обясняват причините за неговото поражение.	<i>„естествени граници“, Контигентал-на блокада</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – карта; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
23./III	46. Оценка на идеи и действията на исторически личности – урок упражнение	У	Оценяват се идеи и действията на личности от епохата.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – оценяване на исторически личности	
24./III	47. Виенският конгрес и новият ред в Европа	НЗ	Обяснява се разположението на силите в Европа след Виенския конгрес и противоречията между тях.	<i>конгрес, реставрация, доктрина</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
24./III	48. „Пролетта на народите“ през 1848 г.	НЗ	Обяснява се значението на революциите в Европа от 1848 г.		Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	
25./IV	49. Създаване на писмен текст с помощта на съпътстващи въпроси	У	Съставя се писмен текст с помощта на съпътстващи въпроси.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения.	Писмено изпитване – отговор на исторически въпрос	
25./IV	50. Създаването на единна Италия	НЗ	Обяснява се обединението на Италия като проява на националната идея. Проследяват се етапите на италианското обединение.	национализъм	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изображения	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
26./IV	51. Обединението на Германия	НЗ	Обяснява се обединението на Германия като проява на националната идея. Посочват се разликите между обединителния процес в Германия и Италия.	статукво, дуалистична монархия	Учениците работят с: – текст от учебника; – таблица; – карта; – изобразявания; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор, таблица и изобразявания	
26./IV	52. Гражданската война в САЩ	НЗ	Обясняват се причини и последици от Гражданската война в САЩ. Оценява се ролята на Гражданската война и на отмяната на робството в историята на света.	имигрант, фермерско стопанство, плантация, аболиционисти, хоумстед	Учениците работят с: – текст от учебника; – таблица; – карта; – изобразявания; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор, таблица и изобразявания	
27./IV	53. Развитието на правата и свободите на хората – урок за практическите дейности	ПД	Анализира се развитието на правата и свободите на гражданите в САЩ и Европа.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изобразявания.	Писмено изпитване – попълване на линия на времето и таблица	
27./IV	54. Османската империя и Източният въпрос	НЗ	Обясняват се причините и същността на Източния въпрос. Обясняват се реформите в Османската империя и ролята на Източния въпрос в историята на българския народ.	Кърджалии, Източен въпрос	Учениците работят с: – текст от учебника; – карта; – изобразявания; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изобразявания	
28./IV	55. Създаване на самостоятелни държави на Балканите	НЗ	Обяснява се създаването на самостоятелни държави на Балканите. Обяснява се ролята на българите, участвали в освободителните борби на другите балкански народи. Сравняват се борбите на балканските народи за освобождение.	автономно княжество	Учениците работят с: – текст от учебника; – изобразявания; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, анализ на исторически избор и изобразявания	
28./V	56. Възстановяване на българската държавност	НЗ	Обясняват се трудностите, пред които е изправена българската държава в първите години от създаването си. Откриват се идеи на либерализма в Търновската конституция.		Учениците работят с: – текст от учебника; – схема; – карта; – изобразявания; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, схема, анализ на исторически избор и изобразявания	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
29./V	57. Учредителното събрание в Търново – урок за практически дейности	ПД	Обясняват се особеностите на Учредителното събрание. Аргументира се становище по поставен въпрос.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения.	Устно изпитване – дискусия	
29./V	58. Великите сили от втората половина на XIX в. до навечерието на Първата световна война	НЗ	Обясняват се проблемите, пред които са изправени Великите сили през втората половина на XIX в.	<i>лейбъристи, Парижка комуна</i>	Учениците работят с: – текст от учебника; – таблица; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на таблица, анализ на исторически извор и изображения	
30./V	59. Нови съюзи и противоречия между Великите сили в края на XIX в. до навечерието на Първата световна война	НЗ	Обяснява се политиката на колониализъм. Разграничават се основни позиции на Великите сили по важни международни проблеми.	Империализъм, доминион	Учениците работят с: – текст от учебника; – карти; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карти, анализ на исторически извор и изображения	
30./V	60. Описание и сравнение на исторически събития чрез основни понятия	У	Описват се исторически събития чрез основни понятия. Сравняват се текстове, описващи историческо събитие.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – обясняване на исторически понятия	
31./V	61. Обществени движения и политически учения през първата половина на XIX в.	НЗ	Разграничават се идеите на консерватизма, либерализма, социализма и анархизма. Обясняват се новопоявили се движения и организации (на жените, синдикати и др.).	либерализъм, консерватизъм, социализъм, анархизъм, стачка	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – анализ на исторически извори и изображения	
31./V	62. Нации и национализъм в Европа	НЗ	Обясняват се понятията „нация“ и „национализъм“. Оценява се ролята на национализма за историята на света през XIX в.		Учениците работят с: – текст от учебника; – схема; – таблица; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, схема, таблица, анализ на исторически извор и изображения	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
32./V	63. Втората индустриална революция	НЗ	Обяснява се значението на Втората индустриална революция за модернизацията на обществото. Посочват се основни белези на икономическото развитие чрез примера на САЩ и Западна Европа.	капиталистическо стопанство, конвейер, мениджър, акционерно дружество, конкуренция, картел, тръст, монопол, пролетариат	Учениците работят с: – текст от учебника; – схема; – карта; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на карта, схема, анализ на исторически избор и изображения	
32./VI	64. Модернизация на всекидневието през XIX и началото на XX в.	НЗ	Обясняват се елементите на модерност в начина на живот на индустриалното общество. Посочват се нови форми на развлечения. Обяснява се значението на възстановяването на олимпийското движение.	дирижабъл	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения.	Устно изпитване – анализ на текст и изображения	
33./VI	65. Нови художествени стилове	НЗ	Свързват се произведения със съответните художествени стилове: романтизъм, реализъм, импресионизъм, експресионизъм. Подбира се и се обработва информация чрез ИКТ за културните постижения на XIX в.	постимпресионизъм, кубизъм, абстракционизъм, експресионизъм, символизъм, ар нуво	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмени извори.	Устно изпитване – анализ на исторически избор и изображения	
33./VI	66. Открития и нововъведения	НЗ	Посочват се открития и нововъведения, допринесли за подобряване на живота на хората. Обяснява се значението им за промените в битя на хората.	химичен синтез	Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – таблица; – писмени извори.	Устно изпитване – четене и коментар на таблица, анализ на исторически избор и изображения	
34./VI	67. Новата енергия – урок за практически дейности	ПД	Посочват се предимствата на електрическата енергия спрямо другите видове енергийни източници. Оценява се значението ѝ за бъдещето на човечеството.		Учениците работят с: – текст от учебника; – изображения; – писмен избор.	Устно изпитване – изработване на учебен проект	

Календар Седмица/месец	Тема	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности	Методи и форми на оценяване	Забележка
34./VI	68. Какво научихте за... Веќът на национализма (XIX в.)	ОП	Изпълняват се задачи за обобщение и преговор.		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	
35./VI	69. Проверете какво знаете за... Веќът на национализма (XIX в.)	КО	Изпълняват се задачи за контрол и оценка на знанията и уменията.			Писмено изпитване – тест	
35./VI	70. Пътешествие в света на Новото време	ГП	Преговор на изученото в осми клас		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	
36./VI	71. Пътешествие в света на Новото време	ГП	Преговор на изученото в осми клас		Учениците работят с текст от учебника.	Устно изпитване	
36./VI	72. Проверете какво знаете за... Епохата на Новото време (XV – XX в.)	КО	Проверка на знания и умения, формираны в осми клас			Писмено изпитване – тест (изходно равнище)	

IV. МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ И РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ

ТЕМА 5. ЕПОХАТА НА НОВОТО ВРЕМЕ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Причини за началото на новата историческа епоха а) османско завоевание на изток б) откриване на Новия свят 2. Водещата роля на Европа 3. Създаване на САЩ
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – формулират основните щрихи на епохата на Новото време; – обясняват значението промените, които настъпват в Европа; – работят с исторически карти.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – историческите процеси от късносредновековната епоха; – появата и развитието на исляма.
Съдържателни акценти	Изясняват се времевите рамки на епохата на Новото време. Обясняват се основни характеристики на епохата. Обяснява се ролята и мястото на Европа за бъдещите световни процеси. Изяснява се новата роля на човешката личност.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картите в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача № 1, 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 6. ВЕЛИКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ОТКРИТИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Причини за Великите географски открития а) Османската империя на Изток б) каравелите в) развитие на навигацията 2. Откриването на Америка, 1492 г. 3. Последници а) надпревара между европейските държави за нови земи б) създаване на колонии
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват причините за Великите географски открития; – работят с историческа карта; – интерпретират информация от писмени и илюстративни източници.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – значението на Средиземно море през средновековната епоха; – мястото на Европа на световната карта.
Съдържателни акценти	Изясняват се причините за Великите географски открития и ролята на Португалия и Испания. Представя се по-подробно откривателската дейност на Христофор Колумб и съревнованието между Португалия и Испания за откриване на нови земи. Обясняват се последиците от Великите географски открития.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картите в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 1 от Комплекта работни листове по история и цивилизация за 8. клас/първа част за 9. клас при обучение с интензивно изучаване на чужд език
Задачи за контрол	Задача № 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 7. ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ВЕЛИКИТЕ ГЕОГРАФСКИ ОТКРИТИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Испания – водеща сила <ol style="list-style-type: none"> а) конкистагорите б) причини за успеха на завоевателите 2. Създаването на колониалните империи <ol style="list-style-type: none"> а) Испания и Португалия б) Англия, Франция, Нидерландия 3. Европейците усвояват новите земи
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обясняват последиците от ВГО; – работят с историческа карта; – интерпретират информация от писмени и илюстративни източници.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – причините за ВГО; – влиянието на европейската цивилизация за развитието на света.
Съвържателни акценти	<p>Обяснява се ролята на Испания в завоевателната политика. Обяснява се същността на колониалните империи в Европа. Разяснява се значението на колониите за развитието на европейските велики сили.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картите в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 1 от Комплекта работни листове
Задачи за контрол	Задачи № 2, 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 9. АНГЛИЯ – ОГРАНИЧЕНАТА МОНАРХИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Англия – различната гържава в началото на XVII в. <ol style="list-style-type: none"> а) динамично икономическо развитие б) нови социални отношения в) ограничена власт на монарха 2. Династията на Стюартите в опит да изолират Парламента от управлението <ol style="list-style-type: none"> а) преследване на пуританите б) грубо нарушаване на парламентарните традиции в) задълбочаване на конфликта между краля и Парламента 3. Избухване и ход на Гражданската война <ol style="list-style-type: none"> а) причини б) военни действия 4. Протекторат на Оливър Кромвел 5. Англия – парламентарна монархия <ol style="list-style-type: none"> а) реставрация на монархията б) „Славната революция“
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разграничават политически, икономически и социални процеси; – разпознават основни черти от развитието на Англия през средновековната епоха; – определят последици от Великите географски открития за Англия; – ориентират се в хода на военни действия; – описват политическата система на гържавата; – извличат информация от различни източници.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – управлението на Англия след Великата харта на свободите (Магна Харта Либертатум) от XIII в.; – монархията като форма на управление; – ролята на Парламента в управлението на Англия. Прилагат се уменията за: – определяне на причини и следствия и за тяхната йерархизация; – подбор на информация по определен проблем от справочници или интернет и систематизирането ѝ в устна форма; – работа с историческа карта; – извличане на информация от схеми, писмени документи и изображения.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>абсолютизъм, пуритани, парламентарна монархия, джентри, Парламент, гражданска война</i> . Определят се причините за гражданската война в Англия и последиците от нея. Поставя се акцент върху установяването и същността на парламентарната монархия в Англия. Изясняват се особеностите на „Славната революция“. Посочва се кое е най-важното постижение на английската революция и защо Англия става модел за останалите европейски страни.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, схеми, писмени документи и рубриците „Личности в историята“, „Повече за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“.
Допълнителни задачи	Учениците подбират самостоятелно информация за държавната и военната дейност на Оливър Кромвел. Задачи от работен лист 4 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 10. ФРАНЦИЯ – АБСОЛЮТНАТА МОНАРХИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Луи XIV – отговорен единствено пред Бога а) централизация на властта б) разрастване на административния апарат в) липса на контрол върху дейността на монарха г) отъждествяване на личността на владетеля с държавата 2. Ролята на държавата в икономиката а) създаване на манифактури б) изграждане на транспортна мрежа в) грижи за търговията 3. Религиозна политика а) контрол върху църквата б) отхвърляне на върховенството на папата 4. Войни и дипломация а) модернизация на френската армия б) външнополитически цели – териториално разширение и хегемония в Европа в) изграждане на европейска коалиция срещу Франция
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – познават понятията <i>абсолютизъм, аристокрация, парламент, външна политика</i> ; – откриват опори в основния текст на учебника за промени в управлението преди Луи XIV; – разпознават последиците от философията за властта на английските крале; – съпоставят политически системи; – извличат информация от различни източници.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – абсолютизма като политически модел на управление; – състоянието на Франция преди Луи XIV. Прилагат се уменията за: – сравнение на синхронни исторически явления; – разграничаване и характеризиране на политически, икономически и религиозни процеси; – работа с историческа карта; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – разчитане на схема; – подбиране, систематизиране и представяне на допълнителна информация.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>меркантилизъм</i> , <i>Генерални щати</i> , <i>манифактура</i> . Поставя се акцент върху представянето на отличителните черти на френския абсолютизъм като политическата система. Обяснява се ролята на държавата за икономическия просперитет на Франция. Представя се намесата на Луи XIV в религиозната и съдебната власт. Изясняват се причините и резултатите от войните, водени от Луи XIV. Обясняват се последиците от управлението на краля-слънце за възхода на Франция през втората половина на XVII в.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, схема, изображения, писмени документи
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците подбират самостоятелно информация за войните на Луи XIV с европейските държави Задачи от работен лист 2 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 2 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 12. РУСИЯ ПРИ ПЕТЪР I ВЕЛИКИ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Раждането на идеята за промяна а) възкачването на Петър I на руския престол – 1682 г. б) Петър поема самостоятелно управлението – 1696 г. в) Великото пратеничество 2. Реформи в дух на модернизация и европеизация а) управленски б) църковни в) военни г) икономически д) културни 3. Войни за излаз на море а) с Османската империя б) Северната война (1700-1721) с Швеция
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – определят целта на реформите на Петър I в Русия; – сравняват реформите с тези във Франция; – познават понятието абсолютизъм; – извличат информация от различни източници за управлението на Петър I.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – абсолютизма като политически модел на управление; – меркантилизма като икономическа теория. Прилагат се уменията за: – сравнение на синхронни исторически явления; – работа с историческа карта; – извличане на информация от писмени документи и изображения.

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>самодержавие, Сенат, Синод</i> . Представят се особеностите на руското самодержавие. Обясняват се причините за реформите на Петър I в Русия. Поставя се акцент върху реформите в контекста на модернизацията и европеизацията на Русия. Изясняват се причините и резултатите от войните, водени от Петър I. Обясняват се последиците от управлението на Петър I за руския възход през XVIII в.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задача от работен лист 2 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 13. ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ (XVI – XVII в.) – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Османската държава – новата сила на границата на ислямския и християнския свят а) утвърждаване на Османската династия б) превземането на Константинопол през 1453 г. 2. Военната експанзия на Османската империя през XV– XVII в. а) разширяване на три континента при султан Селим I б) военно и политическо могъщество при султан Сюлейман I 3. Управление на Османската империя а) основни характеристики на османския тип държавност б) християните в империята 4. Митът рухва в края на XVII в. а) икономически и финансов упадък б) териториални загуби
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – определят и сравняват особеностите на английския и френския абсолютизъм и на руското самодержавие; – разбират ролята на превземането на Константинопол през 1453 г. за европейския свят; – познават понятията <i>империя, експанзия, централизация</i> ; – извличат информация от различни източници.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – османското завоевание на Балканите; – отношенията между балканските държави през XIV в.; – борбата на християнското балканско население срещу налагането начуждата власт. Прилагат се уменията за: – откриване на причинно-следствени връзки; – съпоставка на исторически процеси и явления; – сравнение на политически системи на държави; – работа с историческа карта; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – попълване на таблица.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>теократична монархия, шерият, халиф</i> . Коментират се последиците от бързата и успешна експанзия на османците в Европа. Обясняват се причините за утвърждаването на Османската империя като военна и политическа сила в Европа. Поставя се акцент върху същността на османския тип абсолютизъм и приликите и разликите му със Западна Европа. Посочват се и се анализират причините за кризата в османското общество в края на XVII в.

Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задача от работен лист 2 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 14. ПОЛИТИЧЕСКИ МОДЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕ – урок-упражнение (1 учебен час)

План на урока	1. Какво е политически модел на управление? 2. Моделите на Франция, Англия, Русия и Османската империя 3. Сравнение на политически модели
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разбират какво е политически модел на управление; – обясняват как се различава схема на модел на управление; – различават органите на власт и разбират кой е доминиращ; – обясняват какви са отношенията между държавата и народа.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за държавното устройство в отминалите епохи: Атина и Спарта, Римската република, Византия, България според Търновската конституция.
Съдържателни акценти	Припомня се значението на понятията <i>абсолютна монархия</i> , <i>парламентарна монархия</i> , <i>самодържавие</i> и <i>теократична монархия</i> . Разкрива се значението на термина <i>модел на управление</i> . Обяснява се как отношенията между органите на власт могат да бъдат представени чрез схема. Разкриват се начините за сравнение на модели на управление. Обяснява се какви изводи могат да бъдат направени от схеми.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа със схемите и изображенията
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа по задачата: Какви видове органи на власт има във всички посочени държави?
Допълнителни задачи	Да се открие повече информация за Робърт Уолпол. Защо той е считан за първият министър-председател на Англия?
Задачи за контрол	

ТЕМА 15. БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ В ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Балканските народи в Османската империя 2. Съпротивата на балканските християни по време на османското могъщество а) невъоръжени форми на съпротива б) хайдутско движение в) дейност на православно духовенство за създаване на европейски антиосмански съюз 3. Въстанически действия на Балканите в края на XVI в. а) причини б) самостоятелни съпротивителни акции на отделните балкански народи в) Първо Търновско въстание – 1598 г. 4. Опитите за освобождение на българите през втората половина на XVII в. а) причини б) Второ Търновско въстание – 1686 г. в) Чипровско въстание – 1688 г. г) Карпошово въстание – 1689 г. д) последици за развитието на балканското освободително движение
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – определят последиците от османската експанзия на Балканите; – разбират особеностите на османския тип управление; – познават понятията <i>шерият</i> , <i>рая</i> , <i>мюсюлмани</i> , <i>хайдут</i> ; – извличат информация от различни източници.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – основните характеристики на абсолютизма в Османската империя; – триумфът и залезът на Османската империя. Прилагат се уменията за: – работа с историческа карта; – сравнение на синхронни политически събития и явления; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – систематизиране и представяне на допълнителна информация; – характеризират се на събития по зададени показатели.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>деспотия</i> , <i>Висока порта</i> . Посочват се причините за съпротивата на балканските християни и целта, която си поставят. Поставя се акцент върху връзката между балканските антиосмански въстания и войните на европейските държави с Османската империя. Обясняват се последиците и значението на балканското освободително движение за бъдещите общеевропейски действия срещу Османската империя.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, с рубриката „Личности в историята“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците: – да потърсят информация за битката при Лепанто, за Тогор Балина и Ростислав Стратимирович; – да напишат писмо до папата от името на Ян Собиески.
Задачи за контрол	Задача 2 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 16. ИЗВЛИЧАНЕ И ИНТЕРПРЕТИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ ПИСМЕНИ ДОКУМЕНТИ – урок упражнение (1 учебен час)

План на урока	1. Работни стъпки за извличане и интерпретиране на информация от писмени документи 2. Самостоятелно проучване на писмените източници 3. Разкриване на основната тема в тях 4. Анализират се на информацията, изводи и обобщения
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разпознават писмените източници; – откриват произхода на документа, автора, датата на създаване/публикуване; – формулират основната тема; – структурират историческа информация.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – проучване и анализ на исторически документ; – определяне на основната тема; – работа с разнообразни писмени източници на историята. Прилагат се уменията за: – обясняване на исторически текстове с опора на съпътстващи въпроси; – разпознаване и използване на основни исторически понятия; – съставяне на устен разказ или писмен текст.
Съдържателни акценти	Обясняват се правилата за извличане и интерпретиране на информация от писмени документи. Извлича се самостоятелно информация от различни писмени източници. Създава се обстановка за комуникация в условията на групова работа. Формулират се и се прилагат критерии за оценка на устните отговори на учениците.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с обяснителния текст, писмените исторически документи и информация, систематизирана в таблица.
Допълнителни дейности	

Допълнителни задачи	Учениците да потърсят самостоятелно информация от групи писмени източници и да я използват при описание и интерпретация на изучавани събития и явления.
Задачи за контрол	Задачи 1 – 5 от учебника

ТЕМА 17. РЕФОРМАЦИЯТА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Криза на католическата църква а) до XVI в. църквата е най-важната институция в Европа б) финансови трудности и продажба на индулгенции 2. Лутер и началото на Реформацията а) личността на Мартин Лутер б) раждане на лутеранството 3. Нови реформаторски течения а) Калвинизъм – Жан Калвин, Швейцария б) Англиканство – Хенри VIII, Англия
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – посочват причините за кризата на католическата църква; – описват идеите и действията на М. Лутер; – ситуират религиозните общности в Европа в резултат от Реформацията; – различават същността на лутеранството, калвинизма и англиканството.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – ересите в средновековна Европа; – ролята на католическата църква в развитието на Европа.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>индулгенция</i> , <i>Реформация</i> , <i>райхстаг</i> , <i>протестантство</i> и <i>Англиканска църква</i> . Разкриват се противоречията в европейското общество, свързани с ролята на църквата. Акцентира се, че идеите на Лутер не са нови за епохата, но политическата ситуация благоприятства тяхното популяризиране. Разграничават се идеите на лутерани, калвинисти и англикани и се обяснява защо съществуват такива различия.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, исторически извор, рубриката „Любопитно“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите към изображенията и в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 3 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 2 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 18. КОНТРАРЕФОРМАЦИЯ И РЕЛИГИОЗНИ ВОЙНИ В ЕВРОПА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Контрареформацията – реваншът на църквата а) създаване на Йезуитския орден – Игнациус Лојола б) други реформи на папата 2. Епохата на религиозните войни а) Германия – Аугсбургски мир (1555 г.) б) Англия в) Франция – Вартоломеева нощ (1572 г.), Нантски едикт (1598 г.) г) Нидерландия – на бунт срещу католическа Испания 3. Тридесетгодишната война (1618-1648 г.)
---------------	---

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват как църквата е възстановила част от влиянието си; – проследяват хода на религиозните конфликти в Германия и Франция; – аргументират защо епохата на религиозните войни завършва с победа на протестантството; – оценяват ролята на Тридесетгодишната война за развитието на Европа.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за Реформацията. Актуализира се уменията за описание на историческо събитие.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>йезуити, инквизиция, контрареформация, Григориански календар</i> . Проследяват се реформите в църквата, довели до нейното съживяване. Прави се сравнение между религиозните конфликти в различните европейски страни. Очертават се мащабите на Тридесетгодишната война и се прави оценка на нейните последици.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, с изображения 2 и 5
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите към историческите извори
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 3 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 2 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 19. ИЗВЛИЧАНЕ И ИНТЕРПРЕТИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ ИСТОРИЧЕСКА КАРТА – урок упражнение (1 учебен час)

План на урока	1. Цветовете – ключов елемент от историческата карта 2. Съставяне на текст по историческа карта 3. Превръщане на текст в цветове върху историческата карта
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разчитат информацията, която дават цветовете на картата; – правят изводи за отминали събития и процеси; – съставят текст, като използват историческа карта.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се: – знанията за историческата карта и нейните елементи; – уменията да се извлича информация от нея.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>историческа карта, преливащи цветове, контрастни цветове</i> . Припомня се какви елементи има картата и какво показват те. Показва се как цветовете дават информация за териториалното нарастване на Прусия. Учениците определят значението на цветовете върху картата на Англия. Обяснява се как текстът за Карл V може да се превърне в легенда от цветове на картата.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с исторически карти и изображения
Допълнителни дейности	Учениците да открият самостоятелно в кои карти от изучената част на учебника цветовете показват териториално увеличение.
Допълнителни задачи	Учениците да открият в интернет какво друго могат да означават цветовете върху историческата карта.
Задачи за контрол	

ТЕМА 20. НАЧАЛО НА НОВАТА ЕВРОПЕЙСКА ИКОНОМИКА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Капиталът – основата на новата икономика</p> <p>а) търговията – основен фактор за развитие на икономиката</p> <p>б) увеличаване на европейското население;</p> <p>в) колониалите стоки</p> <p>2) манифактурно производство</p> <p>2. Създаване на банковата система</p> <p>3. Преместване на стопанския център на Европа</p> <p>а) колониална търговия</p> <p>б) ръст на градското население</p> <p>в) значение на нидерландските пристанища</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обясняват ролята на търговския капитал за развитието на новата икономика; – разбират причините за модернизирани на производството; – обясняват значението на градската икономика, банките и стоковата търговия; – обясняват причините за преместването на стопанския център на Европа.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – значението на средиземноморския басейн за икономиката на европейските държави през Средновековието; – формите на традиционно производство в миналата епоха.
Съдържателни акценти	<p>Изясняват се механизмите, чрез които в основата на новата икономика застават търговските капитали.</p> <p>Обяснява се появата и развитието на банковото дело в християнското европейско общество.</p> <p>Обясняват се причинно-следствените връзки за преместването на стопанския център на Европа като последица от развитието на колониалната търговия.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картите от урока, с рубриката „Повече за...“, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача № 1, 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 21. ЧОВЕКЪТ – ЦЕНТЪР НА ПРОМЯНАТА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Промяна в мисленето на хората</p> <p>а) Ренесансът</p> <p>б) ролята на университетите</p> <p>2. Новият светоглед</p> <p>а) хуманизмът</p> <p>б) индивидуализмът</p> <p>3. Книгопечатането</p> <p>4. Началото на модерната наука</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обясняват основните идеи на хуманизма и индивидуализма, както и значението на университетите за тяхното развитие и разпространение; – обясняват смисъла на идеята за новия човек; – обясняват как науката оспорва авторитета на църквата и какво е значението на книгопечатането за развитието и разпространението на новите идеи.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – идеите за човешката личност от античната епоха; – авторитета на църквата през Средновековието.

Съдържателни акценти	Изяснява се ролята на университетите за развитието и разпространението на идеите на хуманизма и Ренесанса. Обяснява се представата за новия човек и идеите на индивидуализма. Акцентира се върху влиянието на античните автори за развитието на новите идеи, както и на въвеждането на печатната преса. Обясняват се ключови открития и теории в науката.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картата в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача № 1, 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 23: ВСЕКИДНЕВИЕТО НА ЕВРОПЕЕЦА ПРЕЗ XV-XVII ВЕК – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Битът на третото съсловие а) животът на селяните б) всекидневието на градските жители 2. Животът на аристократите 3. Храната 4. Хигиената
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – определят промените във всекидневието и причините за тях; – сравняват разликите в бита на различните съсловия; – познават понятието <i>съсловие</i> ; – извличат информация от различни източници за всекидневието на европейците през XV-XVII в.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – съсловното общество през Средновековието; – разликите в начина на живот на различните съсловия. Прилагат се уменията за: – сравнение на синхронни исторически явления; – извличане на информация от писмени документи и изображения.
Съдържателни акценти	Представят се промените във всекидневието на европейца през XV-XVII в. Обясняват се причините за промените в бита на различните обществени прослойки. Поставя се акцент върху начина на хранене и хигиената на хората от това време.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения и писмени документи
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците разработват есе на тема „Мога ли е пиенето на кафе?“.
Задачи за контрол	Задача 2 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 24: РЕНЕСАНСЪТ В ЕВРОПА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Преходът към новата епоха 2. Родината на Ренесанса – Италия 3. Божествената Флоренция и Ранният ренесанс 4. Ренесансовите идеи се разпространяват а) Рим и зенита на Ренесанса б) другите центрове в) отличителни черти на ренесансовото изкуство
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – сравняват ренесансовото изкуство с това през Средновековието; – систематизират причините за появата на Ренесанса в Италия; – познават понятието <i>Ренесанс</i> ; – извличат информация от различни източници за Ренесанса.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – средновековното изкуство; – Италия като икономически център на Средиземноморието; – османското завоевание на Балканите. Прилагат се уменията за: – сравнение на исторически явления; – откриване на причинно-следствени връзки; – работа с историческа карта; – пространствена и хронологическа локализация; – извличане на информация от писмени документи и изображения.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>Ренесанс</i> , <i>централна перспектива</i> . Представят се особеностите на ренесансовото изкуство. Обясняват се причините за появата на Ренесанса в Италия. Поставя се акцент върху бележити представители на Ренесанса и техните произведения.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, рубриците „Личности в историята“, „Повече за ...“ и „Любопитно“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 12 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 2 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 25: СРАВНЯВАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ НА ИЗКУСТВОТО ОТ РАЗЛИЧНИ ЕПОХИ – урок упражнение (1 учебен час)

План на урока	2. Работни стъпки за сравняване на произведения на изкуството от различни епохи 3. Модел за сравняване на две тематично еднакви изображения 4. Самостоятелно сравняване на две тематично еднакви изображения от времето на Средновековието и на Ренесанса 5. Изработване на таблица с приликите и разликите
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разпознават и описват художествени произведения; – разпознават художествени стилове на Средновековието и Ренесанса; – сравняват изображения като формулират прилики и разлики; – съставят кратък писмен текст; – попълват таблица.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – отличителните белези на изкуството в епохата на Средновековието и в епохата на Ренесанса. Прилагат се уменията за: – описване на изображения; – сравняване и оценяване на изображения; – систематизиране на прилики и разлики; – съставяне на писмен текст; – изработване на таблица.
Съдържателни акценти	Обясняват се правилата за сравняване на произведения на изкуството от различни епохи.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с текст, изображения и информация, систематизирана в схема
Допълнителни дейности	
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 2 от учебника

ТЕМА 28: ПРОСВЕТЕНИЯТ АБСОЛЮТИЗЪМ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Раждането на нови идеи в Европа</p> <p>а) „светлината на разума“ – Просвещение</p> <p>б) просветеният абсолютизъм</p> <p>2. Реформи на Мария Терезия в Австрия в духа на просветения абсолютизъм</p> <p>а) в управлението</p> <p>б) в икономиката</p> <p>в) в съдебната власт</p> <p>г) в социалната област</p> <p>д) в образованието</p> <p>3. Фридрих II – абсолютен монарх на Прусия и реформатор в духа на Просвещението</p> <p>а) съдебна реформа</p> <p>б) политика на религиозна толерантност</p> <p>в) социални реформи</p> <p>г) икономическа и финансова политика</p> <p>д) модернизация на армията</p> <p>е) ценител на философията и изкуството</p> <p>ж) покровител на образованието</p> <p>4. „Северната Семирамида“ – просветената императрица на Русия – Екатерина II</p> <p>а) реформи в духа на просвещенските идеи</p> <p>б) противоречиви резултати</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – определят проявите на абсолютната власт; – разграничават и характеризират политически, икономически, социални и културни процеси; – познават понятията <i>абсолютизъм, идея, меркантилизъм, манифактура, религиозна толерантност, ангария, зависими селяни</i>; – извличат информация от различни източници.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – абсолютизма като политически модел на управление; – меркантилизма като модерна икономическа теория; – манифактурното производство; – ролята на банките в новата икономика; – светското образование. <p>Прилагат се уменията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проследяване развитието на явления и съответстващите им понятия; – сравнение на синхронни исторически събития; – работа с историческа карта; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – анализират дейността на личност от епохата; – попълване на таблица.
Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятията <i>Просвещение, просветен абсолютизъм, крепостничество</i>.</p> <p>Представят се особеностите на просветения абсолютизъм.</p> <p>Обясняват се причините за реформаторската дейност на просветените монарси.</p> <p>Поставя се акцент върху реформите на Мария Терезия, Фридрих II и Екатерина II в контекста на идеите на Просвещението.</p> <p>Обясняват се последиците от реформите на просветените монарси.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, рубриката „Личности в историята“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“

Допълнителни задачи	Учениците пишат коментар за впечатленията си от живота в просветена монархия по техен избор. Учениците търсят информация за ролята на Карл Филип Емануил Бах в музикалния живот на Прусия. Задачи от работен лист 6 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 29. АНГЛИЙСКИТЕ КОЛОНИИ В СЕВЕРНА АМЕРИКА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Възникване на първите 13 колонии а) причини за заселването б) първите заселници 2. Разликите между Севера и Юга а) икономически б) социални в) религиозни 3. Английските колонисти и метрополията 4. Отношения на колонистите с местното население
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват различията между северните и южните колонии и причините за това; – обясняват начина на колонизиране на английските колонии в Северна Америка и организацията на управлението им; – обясняват причините за миграцията към новооткрития континент; – обясняват отношенията на колонистите с метрополията и с местното население.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – политическото, икономическото и религиозното състояние на европейските общества през XVII в.; – политиката на създаване на колониални империи.
Съгържателни акценти	Изясняват се причините за колонизацията. Обясняват се различията в живота в колониите. Обяснява се отношението между колониите и метрополията от една страна и колониите и местното население от друга.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картите в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 1 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача № 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 30. СЪЗДАВАНЕ НА СЪЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ЩАТИ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Причини за войната между колониите и метрополията 2. Войната за независимост (1775-1783 г.) а) генерал Джордж Вашингтон б) мирът във Версай 3. Създаване на Съединените американски щати а) Декларация за независимостта, 1776 г. б) Конституция на САЩ, 1789 г. в) Декларация за основните права, 1791 г.
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – описват управлението на американските колонии и отношенията им с метрополията; – формулират причините за Войната за независимост; – анализират основните принципи на демокрацията, залегнали в основните документи на САЩ; – обясняват схематично предсаатвената конституция.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – основаването на американските колонии в Северна Америка и разликите помежду им; – особеностите на живота в колониите.
Съдържателни акценти	Изясняват се предпоставките за избухването на Войната за независимост. Обясняват се важни исторически събития от времето на войната. Изяснява се процеса на създаване на Съединените американски щати, като се акцентира върху основополагащи за държавността документи.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа със схема в учебника, самостоятелно търсене, подбор и представяне на информация по определени задачи, както и работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 4 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача № 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 31: ФРЕНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ ОТ 1789 Г. – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Кризата на френския абсолютизъм а) причини – неравенство между съсловията, финансова криза б) поведение на кралете 2. Начало на революцията а) работата на Генералните щати б) превземането на Бастилията (14 юли 1789 г.) в) Декларация за правата на човека и гражданина (26 август 1789 г.) 3. Краят на монархията а) опит за бягство на краля б) първата френска конституция в) обявяване на Франция за република (1792 г.)
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват защо в богатата държава като Франция има условия за революция; – познават положенията в Декларацията за правата на човека и гражданина; – проследяват в хронологичен ред етапите на френската революция; – посочват причините за обявяване на страната за република.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – френския абсолютизъм при Луи XIV; – гражданската война в Англия от XVII в.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>фаворит</i> , <i>санкюлот</i> и <i>якобинци</i> . Подробно се изясняват причините за революцията чрез противоречието между социалната действителност и просвещенския дух в страната. Представя се последователността на основните събития от май 1789 до август 1792 г. Изяснява се постепенното радикализиране на революцията и изоставяне на първоначалния либерален дух.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа със схемата за държавното устройство и със задача 3 от „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите към историческите извори
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 5 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 32: КРАЯТ НА РЕВОЛЮЦИЯТА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Умерените на власт</p> <p>а) гилотиниране на краля</p> <p>б) якобинското въстание</p> <p>2. Якобинската диктатура</p> <p>а) въвежда се „максимум“ на цените</p> <p>б) нова демократична конституция</p> <p>в) нов календар</p> <p>г) масов терор – причина за свалянето на якобинците</p> <p>3. Управление на Директорията</p> <p>а) управление на пет директори</p> <p>б) якобински и монархически заговори</p> <p>в) успешни завоевателни войни</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – различават вижданията на умерените и якобинците; – характеризират управлението на якобинците; – обясняват причините за края на якобинската диктатура; – определят положителните и отрицателните черти на управлението на Директорията.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – началото на френската революция; – управлението на О. Кромуел в Англия.
Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятията <i>гилотина</i> и <i>спекулант</i>.</p> <p>Представят се и се сравняват идеите на различните френски партии.</p> <p>Обяснява се смисъла на предприетите от якобинците мерки.</p> <p>Дава се оценка на якобинския терор и се прави връзка с терора при тоталитарните режими през XX в.</p> <p>Разкрива се характера на управлението на Директорията.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта и исторически извори
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с рубриката „Повече за..“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 5 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 33. ИЗВЛИЧАНЕ И ИНТЕРПРЕТИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТ СХЕМА И ДИАГРАМА – урок упражнение (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Откриване на връзки между отделните елементи на схемата</p> <p>2. Извличане и интерпретиране на информацията, съдържаща се в схемата</p> <p>3. Интерпретиране на данните от схемата в контекста на историческата ситуация, за която те се отнасят</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познават структурата на френското общество и особеностите на системата на абсолютизъм; – обобщават и анализират информацията от схемата; – систематизират информация и създават диаграма.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – миналото на Франция преди революцията от 1789 г.; – схематично представяне на информация; – представяне на количествени данни в диаграма.
Съдържателни акценти	Затвърдяват се уменията на учениците да представят връзки между исторически субекти
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с писмени документи и карти; ИКТ
Допълнителни дейности	Учениците търсят и подбират информация за разпределението на данъчната тежест между отделните съсловия на френското общество преди революцията.

Допълнителни задачи	С намерените количествени данни учениците да съставят кръгова и стълбова диаграма.
Задачи за контрол	Задача 1 А), 2 А) и Б)

ТЕМА 34: ПРОСВЕЩЕНИЕТО – ВЕКЪТ НА РАЗУМА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Същност на Просвещението – интелектуално явление от XVIII в., което издига в култ разума 2. Френските философи а) Франсоа Волтер („Философски речник“) – за крал-философ б) Шарл гьо Монтескьо („Духът на законите“) – за разделение на властите в) Жан-Жак Русо („Обществения договор“) – за пряко участие на гражданите в управлението г) Дени Дидро – „Енциклопедията“ 3. Просвещението извън Франция а) в Англия – Джон Лок б) в Германия – Имануел Кант в) в Русия – Михаил Ломоносов г) в България – П. Хилендарски и С. Врачански
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – описват същността на Просвещението; – познават дейците на Просвещението и техните идеи; – сравняват просвещенските идеи с принципите на съществуващите абсолютни монархии в Европа; – очертават географския обхват на Просвещението.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – Ренесанса и Реформацията; – Просветения абсолютизъм.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>енциклопедия</i> и <i>разделение на властите</i> . Изяснява се същността на Просвещението и се сравнява със съществуващите порядки. Представят се и се сравняват идеите на френските философи. Представя се значението на първата в света енциклопедия. Подчертава се фактът, че Просвещението е характерно за всички развити държави и се посочват просветителите в тях.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с исторически извори и дискусия по задача 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа със задача 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 6 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“ и задачата към изображение 1

ТЕМА 35: БАЛКАНСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ ПРЕЗ XVIII В. – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Причини за промените в живота на балканските народи през XVIII в. 2. Отличителни белези на Балканското възраждане а) закъсняло, протича в условията на османското господство б) основна цел – отхвърляне на чуждата власт и създаване на независими национални държави в) различия в изходните позиции на отделните балкански общности 3. Характерни черти на Гръцкото възраждане 4. Сърбите по пътя на своето Възраждане 5. Идеите на Просвещението проникват сред българите
---------------	---

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – определят идейните търсения на Новото време през XVIII в.; – посочват идеите на основните представители на Просвещението; – познават понятията <i>Просвещение, православие, светско училище, национално съзнание</i> ; – извличат информация от различни източници за всекидневието на европейците през XV-XVII в.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – основни характеристики на Просвещението; – идеи на Просвещението, оказали съществено влияние върху важни исторически събития. – идеалите на Френската революция за свобода, равенство, братство, законност, справедливост. Прилагат се уменията за: – откриване на причинно-следствени връзки; – пространствена и хронологическа локализация; – сравнение на исторически явления; – анализиране на идеи и дейност на личности от епохата; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – систематизиране и представяне на допълнителна информация.
Съгържателни акценти	Изяснява се значението на понятието <i>Балканско възраждане</i> . Представят се особеностите на Балканското възраждане. Обясняват се спецификите на Просвещението в гръцките, сръбските и българските земи. Поставя се акцент на влиянието на Просвещението върху Балканското възраждане.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения, писмени документи и рубриците „Личности в историята“ и „Повече за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците разработват екскурзоводска беседа за Сремски Карловци. Учениците търсят допълнителна информация за Евгениос Вулгарис (1716 – 1806), Доситей Обрадович (1742 – 1811), Йован Раич (1726 – 1801) и да подготвят кратка биографична справка. Задачи от работен лист 9 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 37. ПЪРВАТА ИНДУСТРИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Причини за началото на индустриалната революция в Англия <ol style="list-style-type: none"> а) парламентарна система б) колониални владения в) ръст на населението <ul style="list-style-type: none"> – окрупняване на селскостопанските имоти; – обезземляване на селяните; – приток на работна ръка към градовете. 2. Предприемачите – носители на прогреса 3. Механизиране на производството 4. Силата на парата <ol style="list-style-type: none"> а) развитие на минното дело б) производство на качествено желязо в) начало на жеезопътния транспорт 5. Парата променя света <ol style="list-style-type: none"> а) промени в производството б) социални последици
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – формулират основните причини за началото на индустриалното производство в Англия; – обясняват ролята на парния двигател за промените в производството; – обясняват последиците от въвеждането на машинно производство; – описват разпространението на индустриалната революция извън Европа
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – манифактурното производство; – ползите от колониите за европейските държави.
Съдържателни акценти	Изясняват се предпоставките за въвеждане и развитие на машинно производство. Обяснява се ролята на Англия като колониална сила с подходящо географско местоположение и модерна система на управление. Описва се работата на парната машина, както и на други технически нововъведения, които заместват човешкия труд. Обясняват се последиците от индустриалната революция и появата на работническа класа заедно със съпътстващите я социални и икономически условия.
Ресурси (основни и допълнителни)	Текстове от учебника, карта, изображения, писмени източници
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картата в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 7 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача № 1 и 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 39: ОБЩЕСТВОТО ВЪВ ВЕКА НА ПРОСВЕЩЕНИЕТО – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. От съсловно към класово общество а) съсловно общество – духовници, аристокрацията и трето съсловие б) поява на класи – буржоазия и работници 2. Населението на Европа а) нарастване – от 60 на 200 млн. г. б) преселване в градовете в) изоставане на Източна Европа 3. Образованието а) увеличаване на грамотността б) налагане на светското образование
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – познават съсловията и разнообразието на третото съсловие; – посочват причините за трансформацията на съсловията в класи; – обясняват причините за нарастването на европейското население; – познават и правилно използват понятието <i>урбанизация</i> ; – посочват какви промени настъпват в сферата на образованието.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – обществото през XVI и XVII в.; – ролята на университетите в зората на Новото време.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>класа</i> , <i>буржоазия</i> , <i>урбанизация</i> . Разкрива се същността на съсловното общество. Проследява се превръщането на съсловията в класи. Очертават се демографските процеси през века на Просвещението. Представя се развитието на образованието, като се акцентира върху напредъка и налагането на светските принципи.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с исторически карти и историческите извори; дискусия по задача 3 от рубриката „Проверете /Приложете наученото“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа със задачите към изображения 2 и 3 и със задача 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 40: ПРОМЕНИ ВЪВ ВСЕКИДНЕВИЕТО НА ХОРАТА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. От селото към града <ol style="list-style-type: none"> а) причини за преселването б) урбанизацията 2. Животът в града <ol style="list-style-type: none"> а) новите квартали и жилища б) градският транспорт 3. Работното място – фабриката 4. Животът на предприемача
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разбират последиците от индустриалната революция за живота на хората; – познават понятията <i>урбанизация, класа, фабрикант, работник</i>; – определят промените във всекидневието и причините за тях; – извличат информация от различни източници за промените във всекидневието на европейците през XVIII – XIX в.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – класовото общество след индустриалната революция; – разликите в начина на живот на различните социални групи. <p>Прилагат се уменията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сравнение на синхронни исторически явления; – откриване на причинно-следствени връзки; – извличане на информация от изображения и писмени документи.
Съвържателни акценти	<p>Представят се промените във всекидневието на европейците през XVIII-XIX в. Обясняват се причините за промените в бита на различните обществени прослойки. Поставя се акцент върху ролята на индустриалната революция за настъпилите промени.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения, писмени документи и рубриката „Повече за ...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 1 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 41: НОВИТЕ СТИЛОВЕ В АРХИТЕКТУРАТА И ИЗКУСТВОТО – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Френският класицизъм – рожба на абсолютизма 2. Париж – новият Рим 3. Барокът – доминиращият стил на XVII в. 4. Цел – въздействие върху сетивата <ol style="list-style-type: none"> а) обединяване на изкуствата б) раждане на операта
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познават понятието абсолютизъм; – разбират методите на Контрареформацията; – разпознават и описват художествени произведения; – извличат информация от различни източници.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – абсолютизма; – целите на католическата църква; – изкуството на Античността и Ренесанса. <p>Прилагат се уменията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – откриване на причинно-следствени връзки; – пространствена и хронологическа локализация; – извличане на информация от писмени документи и изображения.

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>класицизъм, барок, принцип на трите единства</i> . Представят се особеностите на изкуството на класицизма и барока. Обясняват се причините за появата на класицизма във Франция. Обясняват се причините за утвърждаването на барока в Европа през XVII в. Поставя се акцент върху бележити представители на класицизма и барока и техните произведения.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения и писмени документи
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 12 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 44: ФРАНЦИЯ ПРИ НАПОЛЕОН БОНАПАРТ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. От консул до император а) личността на Наполеон Бонапарт (1769-1821 г.) б) превратът през 1799 г. – край на Директорията в) Бонапарт като пръв консул 2. Реформите на Наполеон а) протекционизъм – континенталната блокада против Англия б) Гражданският (Наполеоновият) кодекс 3. Наполеон и Европа а) конкордат с папата б) брак на Наполеон с австрийска принцеса
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – описват средствата, с които Бонапарт стига до властта; – познават първите мерки на Бонапарт като консул; – сравняват времето на Наполеон с времето на Френската революция; – дават оценка на епохата на Наполеон във Франция; – проследяват външнополитическите действия на Наполеон.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – Френската революция; – групи владетели като Цезар и Карл Велики, които са господствали в Европа.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>протекционизъм, кодекс и конкордат</i> . Проследяват се етапите във възхода на Наполеон Бонапарт. Дава се оценка на вътрешната му политика. Акцентира се върху Гражданския кодекс. Представя се ролята на Наполеон в Европа и се проследяват неговите външнополитически успехи.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, с исторически извор и с рубриката „Повече за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа по създаване на линия на времето за епохата на Наполеон
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 5 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 45: ЕВРОПА И РЕВОЛЮЦИОННА ФРАНЦИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Износът на революция</p> <p>а) победите на революционните войски – край на старите порядки в Европа</p> <p>б) превръщане на „износът на революция“ в завоевателни войни</p> <p>2. Големите победи на Наполеон Бонапарт</p> <p>а) египетският поход – 1798 г.</p> <p>б) поражение при Трафалгар и победа при Аустерлиц – 1805 г.</p> <p>в) поражение на Прусия и Тилзитски мир – 1807 г.</p> <p>3. Континенталната блокада и руският поход</p> <p>а) континенталната блокада</p> <p>б) поражение на Наполеон в Русия – 1812 г.</p> <p>в) битката при Лайпциг и края на френската империя</p>																		
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разбират смисъла на израза „износ на революция“; – обясняват как се променя характера на френските военни походи; – познават главните поражения и победи на френската армия по време на революцията и империята; – познават географските измерения на войните от този период; – обясняват причините за континенталната блокада и за поражението на Наполеон в Русия. 																		
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Френската революция; – вътрешната политика на Наполеон Бонапарт. 																		
Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятията <i>естествени граници</i> и <i>континентална блокада</i>. Разкрива се значението на факта, че френските революционни армии налагат либералните ценности на революцията в Европа.</p> <p>Подчертава се, че въпреки последвалото поражение на Франция старите порядки вече не могат да бъдат напълно възстановени.</p> <p>Представят се силните и слабите страни на египетския поход на Бонапарт. Обяснява се как пораженията по море карат Франция да въведе континенталната блокада.</p> <p>Разкриват се причините и последиците от поражението на Наполеон в Русия.</p>																		
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта и с исторически извори																		
Допълнителни дейности	<p>Въз основа на картата се попълва таблица за коалициите, образувани против революционна Франция:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Коалиция</th> <th>Главни сражения</th> <th>Място на мирния договор</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Първа (1792-1797 г.)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Втора (1798-1802 г.)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Трета (1805 г.)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Четвърта (1806-1807 г.)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Шеста (1812-1814 г.)</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Коалиция	Главни сражения	Място на мирния договор	Първа (1792-1797 г.)			Втора (1798-1802 г.)			Трета (1805 г.)			Четвърта (1806-1807 г.)			Шеста (1812-1814 г.)		
Коалиция	Главни сражения	Място на мирния договор																	
Първа (1792-1797 г.)																			
Втора (1798-1802 г.)																			
Трета (1805 г.)																			
Четвърта (1806-1807 г.)																			
Шеста (1812-1814 г.)																			
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 5 от комплекта с работни листове																		
Задачи за контрол	Задача 1 и 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“																		

ТЕМА 46: ОЦЕНЯВАНЕ НА ИДЕИ И ДЕЙСТВИЯ НА ИСТОРИЧЕСКИ ЛИЧНОСТИ – урок упражнение (1 учебен час)

План на урока	<p>1. Историческата личност и нейните идеи и действия</p> <p>2. Личността на Робеспьер</p> <p>3. Личността на Наполеон Бонапарт</p>
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оценяват каква роля е изиграла дадена личност в историята на своя народ; – оценяват какви са нейните приноси за хората по света.

Актуализиране на знания и умения	Актуализира се умението за описание на историческа личност. Актуализират се знанията за Максимилиан Робеспьер и Наполеон Бонапарт.
Съдържателни акценти	Припомня се значението на понятието <i>историческа личност</i> и как се описва тя. Проследява се как се оценяват идеите и действията на историческа личност. Дава се пример с личността на Максимилиан Робеспьер. Знанията се затвърждават чрез упражнение върху личността на Наполеон Бонапарт.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с текстове и изображения
Допълнителни дейности	Учениците да посочат три личности от епохата на Новото време, които в най-голяма степен са променили хода на историята и да се аргументират.
Допълнителни задачи	Анализ на идеите и действията на Мартин Лутер, Христофор Колумб, Луи XIV, Жан-Жак Русо Търсене и систематизиране на информация за тях в интернет.
Задачи за контрол	

ТЕМА 47: ВИЕНСКИЯТ КОНГРЕС И НОВИЯТ РЕД В ЕВРОПА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Стоте дни на Наполеон 2. Виенският конгрес и Свещеният съюз а) главно решение на конгреса – възстановяване на стария ред б) връщане на Франция в границите преди революцията в) създаване на Свещен съюз от победителите за поддържане на статуквото 3. Предизвикателствата пред Свещения съюз а) революции от 20-те и 30-те години на XIX в. – потушени със сила б) Юлската революция във Франция в) освобождение на латиноамериканските държави
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – познават опита за повторно възцаряване на Наполеон; – дават оценка на решенията на Виенския конгрес; – описват идеите и действията на Свещения съюз; – обясняват защо края на Наполеоновата империя е последван от нови революционни вълни; – разбират смисъла на доктрината Монро.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – Европа при Наполеон Бонапарт; – характера на абсолютните монархии до 1789 г.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>конгрес</i> , <i>реставрация</i> и <i>доктрина</i> . Проследява се опита на Бонапарт да се върне като император на Франция. Описва се дейността и характера на Виенския конгрес. Подчертава се, че Свещеният съюз е крайно реакционна организация, която не може да спре със сила желанието на народите за промени. Проследяват се революции от 20-те и 30-те години. Обяснява се защо те обхващат именно Франция, Испания, Италия, Полша и Белгия. Обясняват се причините за освободителната борба в Латинска Америка и за доктрината Монро.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, исторически извори и рубриката „Повече за...“
Допълнителни дейности	Дискусия по задача 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 48. „ПРОЛЕТТА НА НАРОДИТЕ“ ПРЕЗ 1848 г. – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Причини за революцията а) социално и политическо напрежение след решенията на Виенския конгрес б) засилени обществени, икономически и политически позиции на буржоазията в) процес на формиране на национални общества 2. Пролетта на европейските народи 3. Потушаването на революцията 4. Последици
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – формулират причините за революционната вълна в Европа; – обясняват причините за нейния неуспех; – обясняват ролята на буржоазията за модернизацията на европейските общества; – обясняват дългосрочните последици от неуспялата революция.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – Френската революция от 1789 г.; – решенията на Виенския конгрес и политиката на Стария рег.
Съвържателни акценти	Изясняват се причините за революционната вълна. Обясняват се причините за нейното потушаване. Характеризират се започналите в европейските империи процеси за формиране на национално самосъзнание.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник, ИКТ
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картата в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача № 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 49: СЪЗДАВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕКСТ С ПОМОЩТА НА СЪПЪТСТВАЩИ ВЪПРОСИ – урок упражнение (1 учебен час)

План на урока	1. Работни стъпки за създаване на писмен текст с помощта на съпътстващи въпроси 2. Събития, явления и факти, които трябва да присъстват в отговора а) особеностите в развитието на английските колонии в Америка през XVIII в. б) причините за конфликта между метрополията и coloniите и поводът за прекъсване на отношенията между тях в) предимството на американците във Войната за независимост и резултатите от сключения мирен договор г) модел на държавно устройство според американската конституция д) идеи на Просвещението, реализирани в управлението на САЩ 3. Анализ на исторически документ
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разбират особеностите в развитието на английските колонии в Америка през XVIII в.; – определят причините за конфликта между coloniите и метрополията; – правят разлика между причини и повод; – описват модел на управление; – посочват влиянието на идеите на Просвещението в стремежа на американците за постигане на политическа свобода; – могат да съставят писмен текст.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – различията в политическото, икономическото и културното развитие на северните и южните колонии; – икономическите противоречия между колоните и метрополията, предизвикани от английската търговска политика; – появата на идеята за независимост; – подкрепата, която колонистите получават от Франция, Испания и Холандия във войната за независимост; – принципите на изграждане и функциониране на властите, републиканската форма на управление и федеративното устройство, залегнали в американската конституция; – гражданските права на населението; – ограничаване на политическите права на някои социални групи – местното индианско население, чернокожите и жените; – тезите на просветителите за гържавното устройство. Прилагат се уменията за: – разграничаване и характеризиране на политически, икономически и културни процеси; – съставяне на писмен текст.
Съдържателни акценти	Обясняват се правилата за създаване на писмен текст с помощта на съпътстващи въпроси. Поставя се акцент върху съставянето на писмен текст по загаден исторически въпрос/или върху исторически източник с помощта на съпътстващи въпроси.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с обяснителния текст, исторически въпрос, исторически документ
Допълнителни дейности	
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Проверка на писмения текст

ТЕМА 52: ГРАЖДАНСКАТА ВОЙНА В САЩ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Различията между северните и южните щати в средата на XIX в. а) политически б) икономически в) социални г) религиозни д) културни 2. Спорът за робството а) Северът – против робския труд б) Югът – да се запази робството в) Мисурийският компромис – успех за плантаторите г) движението на аболиционистите 3. Последната война в САЩ а) прчини за избухването на Гражданската война б) ролята на президента Ейбрахам Линкълн в) капитулация на армията на Конфедерацията 4. Войната – трагедия и разруха за милиони американци
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – формулират причини и последици относно дадено историческо събитие; – разграничават и характеризират политически, икономически, социални, религиозни и културни процеси; – познават понятията <i>робство</i> , <i>фабрична промишленост</i> , <i>наемни работници</i> , <i>колони</i> , <i>конституция</i> ; – извличат информация от различни източници.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – спецификата на английските колонии по източното крайбрежие на Северна Америка; – за създаването на САЩ като президентска република, организирана на федеративен принцип; – американската конституция, която гарантира върховенство на закона и разделение на властите, но запазва робството. Прилагат се уменията за: – сравнение на синхронни исторически явления; – систематизиране на информация; – установяване на причинно-следствени връзки; – оценяване на дейността на личност от епохата; – работа с историческа карта; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – попълване на таблица.
Съгържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>имигрант, фермерско стопанство, аболиционисти, хоумстед, плантация</i> . Обясняват се различията в динамиката на развитие на северните и южните щати. Проследява се еволюцията на конфликта между Севера и Юга. Поставя се акцент върху причините за избухването на Гражданската война в САЩ и последиците от нея като едно от най-големите бедствия за американското общество. Изясняват се направените поправки в Конституцията на САЩ за забрана на робството и за даване на изборителни права на чернокожите.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, рубриците „Личности в историята“, „Повече за ...“ и „Любопитно“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“.
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 2 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 54: ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ И ИЗТОЧНИЯТ ВЪПРОС – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Причини за упадък на Османската империя през XVIII в. <ol style="list-style-type: none"> а) системни военни неуспехи и териториални загуби б) финансова криза в) задълбочаване на икономическото изоставане поради липса на мотиви за стопанска инициатива г) разширяване на режима на капитулациите д) непоправимо нарушаване на принципа на централизма е) установяване на анархия – кърджалийско време 2. По пътя на модернизацията в търсене на изход <ol style="list-style-type: none"> а) идеята за реформи по западен образец б) Махмуд II – султанът реформатор в) Гюлханският хатишериф – опит за съобразяване с господстващите по това време европейски ценности 3. Съперничество и конфликти между Великите сили за влияние над империята – Източен въпрос <ol style="list-style-type: none"> а) поява и същност на историческото явление Източен въпрос б) причини за активната намеса на Русия в борбата за османското наследство в) противопоставянето Англия-Русия 4. Източният въпрос и създаването на самостоятелни държави на Балканите
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	<ul style="list-style-type: none"> – проследяват основните белези на османския тип абсолютизъм; – формулират причините за османските военни неуспехи в края на XVII в.; – обясняват последиците от Карловацкия мирен договор за Османската империя и за Западна Европа; – познават понятията <i>теократична монархия, спахии, еничари, статукво</i>; – извличат информация от различни източници.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – принципа на централизация и милитаризация в Османската империя; – разликите в общественото положение и начина на живот на мюсюлманското и немюсюлманското население. <p>Прилагат се уменията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – систематизиране на историческа информация; – сравнение на синхронни исторически явления; – работа в екип; – оценка на исторически процеси; – аргументиране на причинно-следствени връзки; – извличане на информация от писмени документи и изображения.
Съдържателни акценти	<p>Изяснява се значението на понятията <i>кърджалии, Източен въпрос</i>. Обясняват се мащабите на кризата, обхванала Османската империя през XVIII в. Анализират се резултатите от реформите, предприети от султанската власт през XVII – XIX в. Поставя се акцент върху мястото на подвластните балкански народи в пъзела от проблеми на Източния въпрос.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, рубриките „Личности в историята“, „Повече за ...“ и „Любопитно“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците пишат репортаж за Парижката мирна конференция по зададени показатели.
Задачи за контрол	Задача 1 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 55: СЪЗДАВАНЕ НА САМОСТОЯТЕЛНИ ДЪРЖАВИ НА БАЛКАНИТЕ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Връщане към себе си <ol style="list-style-type: none"> а) влияние на Френската революция и войните на Наполеон в Европа и Средиземноморието за раздвижване на християнското балканско население б) активизиране на освободителните движения 2. Сърбите в борба за освобождение от османска власт <ol style="list-style-type: none"> а) първо сръбско въстание 1804-1813 г. б) второ сръбско въстание 1815 г. в) Сърбия – автономно княжество начело с Милош Обренович 3. Гръцката независимост <ol style="list-style-type: none"> а) Филки етерия (Дружество на приятелите) б) гръцкото въстание – 1821-1828 г. в) Гърция – първата независима монархия на Балканите през XIX в. 4. Участие на българите в освободителните борби на балканските народи
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – посочват принципите на Френската революция и промените в Европа по времето на Наполеон I; – обясняват съперничеството на Великите сили на Балканите; – разбират мащабите на кризата в Османската империя и отражението ѝ върху освободителните движения на Балканите; – познават понятието <i>Източен въпрос, национализъм, национална идея, национална държава</i>; – извличат информация от различни източници.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – реформите, които османската власт предприема през първата половина на XIX в.; – съпротивата в османското общество срещу реформите; – Полханския хатишериф като основа за претенциите на подвластните балкански народи за зачитане на прокламираните от султана права. Прилагат се уменията за: – съпоставяне и сравнение на синхронни исторически явления; – оценка на исторически личности; – писмено систематизиране на текстова информация; – откриване на причинно-следствени връзки; – пространствена и хронологическа локализация; – извличане на информация от писмени документи и изображения.
Съгържателни акценти	Изяснява се значението на понятието <i>автономно княжество</i> . Обясняват се причините за появата на освободителните движения на сърбите и гърците. Представя се ролята на Русия при решаване на сръбския и гръцкия въпрос. Поставя се акцент върху създаването на самостоятелни държави на Балканите.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, рубриките „Личности в историята“, „Повече за ...“ и „Любопитно“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците търсят допълнителна информация за Теодорос Колокотронис и представят кратка биография
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 56: ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВНОСТ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Освобождението на българите а) намесата на Великите сили в решаването на българския въпрос след Априлското въстание през 1876 г. б) Руско-турската война 1877-1878 г. в) Санстефански предварителен договор между Русия и Османската империя 2. Изграждане на основите на възстановената българска държавност а) разпокъсване на българската нация на Берлинския конгрес – 1878 г. б) Временното руско управление в) Учредителното събрание г) приемане на основния закон на Княжество България – Търновската конституция 3. Търновската конституция а) разделение на трите власти и техните представителни органи б) ролята на владетеля в управлението на държавата г) демократични права и свободи на хората 4. Първостроителите на Княжество България а) избор на български княз – Александър I б) съставяне на първото българско правителство
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват създаването на самостоятелни държави на Балканите; – проследяват еволюцията на Източния въпрос; – познават понятията <i>Източен въпрос</i> , <i>Велики сили</i> , <i>Учредително събрание</i> , <i>конституция</i> , <i>разделение на властите</i> , <i>законодателна власт</i> , <i>изпълнителна власт</i> , <i>съдебна власт</i> ; – извличат информация от различни източници.

Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – ролята на Великите сили за решаване на проблемите на Балканите; – сравняват се освободителните движения на сърбите и гърците да създадат собствена държава. Прилагат се уменията за: – сравнение на синхронни исторически явления; – откриване на причинно-следствени връзки; – анализ и оценка на исторически събития и личности; – писмена аргументация на лична позиция; – извличане на информация от изображения, схема, писмени документи; – анализ на политическа система на държава; – попълване на таблица.
Съдържателни акценти	Представя се трудното начало на възстановената българска държава след пет века бездържавност. Обяснява се българската политическа система според Търновската конституция. Поставя се акцент върху либералните идеи на модерния европейски свят, залегнали в Търновската конституция.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с историческа карта, изображения, писмени документи, схема, рубриците „Личности в историята“, „Повече за ...“ и „Любопитно“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Учениците търсят допълнителна информация за изменението в държавните символи на България според следващите конституции. Учениците създават постер/презентация и показват как се променят през годините държавните символи.
Задачи за контрол	Задача 2 и 3 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 58: ВЕЛИКИТЕ СИЛИ ОТ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XIX В. ДО НАВЕЧЕРИЕТО НА ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Старите съперници Великобритания и Франция а) Викторианската епоха и появата на Лейбъристката партия б) Парижката комуна и делото Драйфус 2. Русия и Австро-Унгария а) Русия от реформи към атенанти б) национални движения в Австро-Унгария 3. Новите Велики сили – Германия и Италия а) „прусализацията“ на Германия б) стопански протекционизъм и демократични реформи в Италия
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – определят кои европейски държави са Велики сили; – познават понятията <i>Велики сили</i> , <i>колониализъм</i> , <i>национално движение</i> , <i>демократични реформи</i> ; – извличат информация от различни източници за състоянието на Великите сили през XIX в.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – колониалната политика на Англия; – резултатите от Австро-пруската и Френско-пруската война; – Кримската война и последиците за Русия. Прилагат се уменията за: – сравнение на синхронни политически събития и явления; – извличане на информация от писмени документи и изображения; – систематизиране и представяне на допълнителна информация.

Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията лейбъристи и Парижка комуна. Разграничават се основните разлики в развитието на Великите сили през втората половина на ХХ в. Поставя се акцент върху посоките на колониалната политика на Великите сили.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения, писмени документи и рубриците „Личности в историята“ и „Повече за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“.
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 10 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 59: НОВИ СЪЮЗИ И ПРОТИВОРЕЧИЯ МЕЖДУ ВЕЛИКИТЕ СИЛИ В КРАЯ НА ХІХ В. ДО НАВЕЧЕРИЕТО НА ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Колониализмът на ХІХ в. а) причини за колониалната нагпревара б) подялбата на Африка и Азия в) английските доминиони 2. Съюзите на Великите сили а) съюзът на тримата императори – Австрия, Германия, Русия б) Тройният съюз – Германия, Австрия, Италия в) Антантата (Съглашението) – Франция, Русия, Англия 3. Пътят към Първата световна война а) германско-френски противоречия б) морска нагпревара между Англия и Германия в) оформяне на военните съюзи в навечерието на войната
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разбират причините за колониализма през ХІХ в.; – посочват най-важните колонии; – обясняват защо Великите сили в Европа образуват враждуващи съюзи; – проследяват начина на образуване на Тройния съюз и Антантата; – оценяват предимствата и слабостите на двата съюза; – познават главните противоречия между тях.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – колониализма през ХVІ-ХVІІ в. – съюзите между Великите сили след Виенския конгрес; – обединението на Италия и Германия.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>империализъм</i> и <i>доминион</i> . Обяснява се как нагпреварата между Великите сили в Европа води до колониалната експанзия през ХІХ в. Посочват се разликите между колониализма през ХVІ и ХVІІ в. и колониализма през ХІХ в. Представя се новата политическа карта на света. Проследява се как се формират политическите съюзи в Европа в края на ХІХ и началото на ХХ в. Подчертава се, че още в началото на ХХ в. Великите сили са готови за нова война, но страхът от поражение налага предпазливост и изчакване.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с исторически извори и с историческа карта № 2. Учениците определят коя Велика сила е с най-малък потенциал. Обсъждат се въпросите: Защо Русия въпреки голямото си население не поддържа най-голяма армия? Защо Австро-Унгария е в най-много гранични конфликти?
Допълнителни дейности	Задача 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“ и задачите към изображение № 6

**ТЕМА 60: ОПИСАНИЕ И СРАВНЕНИЕ НА ИСТОРИЧЕСКИ СЪБИТИЯ ЧРЕЗ ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ – урок
упражнение (1 учебен час)**

План на урока	1. Историческото понятие – същност и значение 2. Разпознаване на исторически понятия 3. Сравнение на близки по значение понятия
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разбират значението на различни исторически понятия; – разпознават понятия по зададени белези; – описват и сравняват исторически събития с помощта на основни понятия.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за изучавани понятия, свързани с международните отношения: дипломатия, империя, експанзия.
Съдържателни акценти	Разкрива се значението на понятията <i>баланс на силите, блестяща изолация, империализъм, статукво, реставрация, национализъм</i> . Припомнят се основните стъпки за обяснение на исторически понятия. Показва се как се обясняват понятия чрез исторически извори. Обяснява се как се разпознават понятия по исторически текстове.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с текстове, извори и изображения
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа за създаване на исторически текст, който описва понятието <i>Велика сила</i>
Допълнителни задачи	Учениците търсят в интернет и откриват значението на понятия от областта на международните отношения: <i>иредентизъм, диаспора, окупация, суверенитет, геополитика</i> .
Задачи за контрол	

**ТЕМА 61: ОБЩЕСТВЕНИ ДВИЖЕНИЯ И ПОЛИТИЧЕСКИ УЧЕНИЯ ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА XIX В. –
урок за нови знания (1 учебен час)**

План на урока	1. Либерализъм и консерватизъм а) смисълът на политическите учения б) либерализмът – „най-важна ценност е свободата“ в) консерватизмът – „традиция и умереност“ 2. Социализъм и анархизъм а) социализмът – „сътрудничество и взаимопомощ“ б) социализмът на Маркс – „революция на работниците“ в) анархизмът – „собствеността е кражба“ 3. Поява на професионалните съюзи а) синдикатите – съюзи на работниците за социални права б) стачките – оръжие на синдикатите в) Чартистко движение
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват защо се появяват политическите учения; – различават вижданията на либерали, консерватори, социалисти и анархисти; – посочват кои обществени групи изразяват тези учения; – разбират какво представляват професионалните съюзи; – разбират как техните професионални искания прерастват в политически искания.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – Просвещението и индустриалната революция; – съсловията и класите.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>либерализъм, консерватизъм, социализъм, анархизъм и стачка</i> . Обяснява се същността на политическите учения. Разкриват се корените им – на либерализма в Просвещението, на консерватизма – в отрицанието на Френската революция, на социализма и анархизма – в индустриалната революция. Сравняват се идеите на различните мислители за управлението на държавата. Представя се появата и дейността на професионалните съюзи.

Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с исторически извори и с рубриката „Повече за...“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа със задача 3 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 62. НАЦИИ И НАЦИОНАЛИЗЪМ В ЕВРОПА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори за формиране на нациите в Европа <ol style="list-style-type: none"> а) общ език б) споделени културни ценности в) историческа памет 2. Пътят към националното самосъзнание 3. Държавата и нацията <ol style="list-style-type: none"> а) държавна нация б) културна нация 4. Развитие на национализма в Европа
Опорни знания и умения, основни понятия	<p>Учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обясняват същността на националната идея; – обясняват появата на национализма през XIX в. и връзката му с идеите на либерализма; – дават примери от историята на отделни държави в Европа, които описват различните проявления и аспекти от развитието за национализма.
Актуализиране на знания и умения	<p>Актуализират се знанията за:</p> <ul style="list-style-type: none"> – понятието „народност“; – идеите на Ренесанса и Просвещението; – важни постижения от епохата на Новото време, повлияли върху развитието на човечеството (например: книгопечатането); – състоянието и промените в политическата карта на Европа през XIX в.
Съдържателни акценти	<p>Обяснява се понятието <i>нация</i> като продължение на народността.</p> <p>Изясняват се факторите за формиране на нациите през XIX в.</p> <p>Обясняват се гветите най-разпространени и общоприети в науката теории за съществуването на нацията, а именно „държавна нация“ и „културна нация“.</p> <p>Изяснява се същността на национализма и неговата поява и развитие в различните територии на европейския континент.</p>
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, учебна тетрадка, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картата в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 8 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача № 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 63. ВТОРАТА ИНДУСТРИАЛНА РЕВОЛЮЦИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	<ol style="list-style-type: none"> 1. Технологичната революция <ol style="list-style-type: none"> а) науката в полза на индустрията б) основни елементи на индустриалното развитие <ul style="list-style-type: none"> – железопътни линии – стомана – електричество – химическа промишленост 2. Капиталистическото стопанство <ol style="list-style-type: none"> а) конкуренция б) монопол 3. Проблемите на работниците <ol style="list-style-type: none"> а) борба за социална справедливост б) въвеждане на социална политика
---------------	--

Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват промените, които настъпват в производството през периода на Втората индустриална революция; – обясняват същността на капиталистическата икономика и използват съответните понятия; – обясняват какви са социалните последици от масовото навлизане на машините в производството и връзката им с новопоявилите се политически движения (социализъм, комунизъм).
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – последиците от Първата индустриална революция; – напредъка в областта на науката през епохата на Новото време; – географското разположение на индустриалните центрове в Европа и причините за това.
Съдържателни акценти	Изяснява се ролята на науката за индустриалния напредък в края на XIX в. Акцентира се върху основните елементи, върху които стъпва Втората индустриална революция, а именно развитието на жп транспорта, производството на качествена стомана, масовата електрификация и бързия напредък в областта на химическата наука и свързаните с нея производства. Обяснява се как функционира капиталистическата икономика и се въвеждат основни понятия.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, учебна тетрадка, електронен учебник
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с картата в урока, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист
Задачи за контрол	Задача № 2 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 64: ПРОМЕНИ ВЪВ ВСЕКИДНЕВИЕТО НА ХОРАТА – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Модерният бит а) изобретенията променят домашния бит б) новите транспортни средства 2. Новите развлечения а) петото изкуство – киното б) фотографията 3. Възстановяване на олимпийските игри – 1896 г.
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – разбират последиците от Втората индустриалната революция за живота на хората; – определят промените във всекидневието; – извличат информация от различни източници за промените във всекидневието в края на XIX и началото на XX в.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – значението на Втората индустриална революция за модернизацията на обществото; – разликите в начина на живот на различните социални групи. Прилагат се уменията за: – откриване на причинно-следствени връзки; – извличане на информация от изображения и писмени документи.
Съдържателни акценти	Представят се промените във всекидневието в края на XIX и началото на XX в. Обясняват се причините за промените в бита и начина на забавление на хората. Поставя се акцент върху ролята на развитието на науката и техниката за настъпилите промени. Изяснява се значението на понятието <i>дирижабъл</i> .
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения и рубриките „Личности в историята“ и „Любопитно“

Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 11 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 и 2 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 65: НОВИ ХУДОЖЕСТВЕНИ СТИЛОВЕ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Романтизмът – изкуство на чувствата 2. Реализмът – правдиво отражение на света 3. Импресионизмът – началото на модерното изкуство: а) „Импресия. Изгряващо слънце“ на Моне – граница между класическото и модерното изкуство б) постимпресионизмът и неговите проявления; в) другите модерни художествени направления от началото на XX в. .
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – познават понятието <i>Просвещение</i> ; – разпознават и описват художествени произведения; – извличат информация от различни източници.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – идеите на Просвещението. Прилагат се уменията за: – откриване на причинно-следствени връзки; – пространствена и хронологическа локализация; – извличане на информация от писмени документи и изображения.
Съдържателни акценти	Изяснява се значението на понятията <i>романтизъм, реализъм, импресионизъм, постимпресионизъм, кубизъм, абстракционизъм, експресионизъм, символизъм, Ар нуво</i> . Представят се особеностите на изкуството на романтизма, реализма, импресионизма и постимпресионизма. Обясняват се причините за появата на тези нови художествени направления. Поставя се акцент върху бележити представители на тези нови художествени направления и техните произведения.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник – работа с изображения, писмени документи и рубриката „Личности в историята“
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	Задачи от работен лист 12 от комплекта с работни листове
Задачи за контрол	Задача 1 от „Проверете/Приложете наученото“

ТЕМА 66. ОТКРИТИЯ И НОВОВЪВЕДЕНИЯ – урок за нови знания (1 учебен час)

План на урока	1. Производство на качествена стомана 2. Масово въвеждане на електричеството 3. Двигателят с вътрешно горене 4. Нововъведения в сферата на комуникацията и финната техника 5. Важни постижения за химическата индустрия
Опорни знания и умения, основни понятия	Учениците: – обясняват ролята и значението на откритията и нововъведенията за промяната в живота на хората; – описват тенденциите за промяна в живота на цялото общество; – познават хронологията на направените най-важни нововъведения и ги свързват с имената на техните откриватели.
Актуализиране на знания и умения	Актуализират се знанията за: – втората индустриална революция; – основните елементи на индустриалния напредък от края на XIX в. – промените в ежедневието на хората през посочения период.

Съдържателни акценти	Обяснява се процеса на усъвършенстване на производство на стомана, въведен от Бесемер. Изяснява се значението на електричеството за производството и бита. Обяснява се изобретяването и въвеждането на двигателя с вътрешно горене и възходът на автомобилната индустрия предимно в САЩ. Описва се появата на телеграфа, радиото, телефона, фотоапарата, кинематографа. Описват се основни постижения на химическата индустрия.
Ресурси (основни и допълнителни)	Учебник, работни листове, електронен учебник, ИКТ
Допълнителни дейности	Самостоятелна работа с таблица, както и с въпросите и задачите в рубриката „Проверете/Приложете наученото“
Допълнителни задачи	
Задачи за контрол	Задача № 1 от рубриката „Проверете/Приложете наученото“

СЪДЪРЖАНИЕ

Прегovor.....	3
I. Учебният комплект по история и цивилизации за 8. клас	5
1. Основна концепция на учебния комплект	
2. Структура на учебника	
3. Структура на комплекта работни листове	
4. Възможностите на електронния вариант на учебника	
5. Книгата за учителя – вашият помощник	
II. Учебната програма по история и цивилизации за 8. клас	7
1. Новото в учебната програма	
2. Учебна програма по история и цивилизации за 8. клас	
III. Примерно годишно разпределение	14
IV. Методически насоки и разработки на уроците	27

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

ИСТОРИЯ

И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

за 8. клас/първа част за 9. клас
при интензивно изучаване
на чужд език

Автори

Андрей Пантев
Валентина Павлова
Пенка Костадинова
Зорница Велинова - Тренчева
Ростислав Ботев

Редактор

Валентина Павлова
Надя Васева

Графичен дизайн

Ивац Христов

Коректор

Мила Томанова

Българска. Първо издание, 2017
Формат 60x90/8. Печатни коли 8
ISBN 978-954-18-1041-5
№ 17-08340040-17

Издателство

Булвест 2000
1505 София, ул. „Васил Друмев“ 36
тел.: (02) 8061 300, факс: (02) 8061 313

Печат

„БУЛВЕСТ ПРИНТ“ АД

БЕЗПЛАТЕН ЕКЗЕМПЛЯР